Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5194 3/16 ՄԱՐՏ 1903 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 17 ԶԻԼՀԻՃԷ 1320 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5194

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղրշ.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրն.
» »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՏՐՊԱՏԱԿԱՆԻ ՀԱՅԵՐԻ
ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ս. Կաթողիկոսը 1902 թւին 1954 թուակիր Կոնդակով Ատրպատականի թեմում որպէս փորձ գործադրութեան յանձնեց մի թեմական կանոնագրութիւն, որի ոգու հետ կամենում ենք ծանօթացնել ընթերցողին։

Այս նոր կանոնագրութիւնը կարելի է համարել մի համակրելի քայլ, որովհետեւ նրանով իրականանում, մարմնանում է Հայոց եկեղեցու ժողովրդական ոգին։ Եթէ ստեղծված մարմինները կարողանան ըմբռնել այն պարտականութեան վսեմութիւնը, որպիսին իրանց եկեղեցին եւ նրա հոգեւոր բարձրագոյն իշխանութիւնը հաւատով եւ վստահութեամբ դնում են նրանց վրա, կարելի է յուսալ, որ այդ կանոնագրութիւնը՝ երկամեայ փորձից ու սրբագրութիւնից յետոյ, չի մնայ միմիայն Ատրպատականի սեփականութիւն, այլ ուրիշ թեմերում էլ մուտք կը գործէ։

Այս տեղ հոգեւորական եւ աշխարհական միասին են, անբաժան պաշտօնակից, աշխատակից եւ իրաւարար։ Չը կայ կաստա, չը կայ անհատի ազդեցութիւն, եւ որ գլխաւորն է — քմահաճութիւն։ Առաջնորդն իր թեմական խորհրդի հետ է, փոխանորդը գաւառական խորհրդի, գործակալը իր երկու պաշտօնակիցների, քահանան իր ծխական խորհրդի անդամների։ Շինվում է թէ քանդվում, գնվում է թէ ծախվում՝ այդ բոլորը կատարվում է ժողովրդից ընտրված աշխարհական եւ հոգեւորական անձանց գիտութեամբ եւ պատշաճաւոր թոյլտուութեամբ։ Ատրպատականի թեմի բոլոր գործերում այսուհետեւ գեղեցիկ ներդաշնակութեամբ աշխատանքի են հրաւիրվում հոգեւորական եւ աշխարհական տարրերը։

Կանոնագրութիւնը բաժանված է հետեւեալ ութը գլուխների.

1. *Հայոց եկեղեցական հաստատութիւնների եւ պաշտօնեաների ընդհանուր իրաւունքներն ու պարտաւորութիւնները։*
2. *Թեմական Առաջնորդ։*
3. *Առաջնորդական Տեղապահ։*
4. *Առաջնորդական Փոխանորդներ։*
5. *Վարչական ժողով։*
6. *Թեմական խորհուրդ.*
7. *Գործակալներ եւ գործակալական խորհուրդներ։*
8. *Ծխական խորհուրդ։*

Առաջին գլուխը վերաբերում է հոգեւորականների, եկեղեցիների, դպրոցների ընդհանուր իրաւունքներին։ Մենք առաջ կը բերենք միայն մի քանի յօդուածներ այդ գլխից։

1. Պարսկաստանի հայ ժողովուրդը, Իրանի Վեհապետների շնորհած բազմաթիւ հրովարտակների համաձայն, ազատ է կատարելու իր կրօնական պաշտամունքը՝ իր եկեղեցական կանոններով եւ ծէսով ամբողջ Պարսից տէրութեան մէջ, արեգակնափայլ Շահնշահի հովանաւորութեան ներքոյ։

2. Ատրպատականի թեմի բոլոր հայ հոգեւորականներն ու եկեղեցական այլ պաշտօնեաներն ենթակայ են թեմական հոգեւոր իշխանութեան, որ քննում եւ վճռում է նրանց բոլոր վէճերը, ծայրայեղ դէպքերում դիմելով՝ կրօնաւորների համար ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, իսկ միւս պաշտօնեաների համար՝ տեղական մարմնաւոր իշխանութեան։

3. Հայոց բոլոր ազգային-եկեղեցական հիմնարկութիւնները, այն է եկեղեցիները, վանքերը, դպրոցները, գրադարանները, հիւանդանոցները, որբանոցները եւ առհասարակ կրթական եւ բարեգործական բոլոր հաստատութիւնները իրաւունք ունին ձեռք բերելու շարժական գոյքեր եւ անշարժ կալուածներ, որպէս իրաւաբանական անձինք, եւ այդ բոլոր կոյքերը համարվում են ազգային-եկեղեցական անձեռնմխելի սեփականութիւն։

4. Ատրպատականի Հայերի ազգային-եկեղեցական գործերը կառավարում են թեմակալ առաջնորդը եւ թեմական խորհուրդը։

5. Ատրպատականի թեմի կառավարութիւնը, Հայոց եկեղեցիների հնաւանդ սովորութեան համաձայն, հիմնված է ընտրական սկզբունքի վրա։

6. Թեմական առաջնորդին, Հայոց եկեղեցու կանոնների համաձայն, անորոշ ժամանակով ընտրում է թեմի հայ ազգաբնակութիւնը եւ առաջարկում է ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ի հաստատութիւն։

7. Ատրպատականի թեմի բոլոր ազգային վանքերը, եկեղեցիները եւ կրթական ու բարեգործական հիմնարկութիւնները գտնվում են թեմակալ առաջնորդի իշխանութեան ներքոյ, որ սահմանափակվում է ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի գերիշխանութեամբ եւ վարչական ժողովի վերահսկողութեամբ։

Ապա հետեւում են վարչական ժողովի ընտրութեան վերաբերեալ մանրամասն կանոններ եւ 45-րդ յօդուածով որոշվում է վարչական ժողովի իրաւասութիւնը։ Ահա այդ յօդուածը։

Վարչական ժողովը հարկ եղած դէպքերում ընտրում է առաջնորդ եւ առաջարկում ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ի հաստատութիւն. հրաժարեցնում է առաջնորդին ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի թոյլտուութեամբ. ընտրում է եւ հրաժարեցնում թեմական խորհրդի եւ վերստուգող յանձնաժողովի անդամներին եւ փոխանդամներին. քննում է թեմական առաջնորդի եւ թեմական խորհրդի մէջ ծագած տարաձայնութիւնները եւ կայացնում է այդ մասին վճիռներ, որ ներկայացնում է ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ի հաստատութիւն. քննում եւ հաստատում է թեմական խորհրդի երկամեայ հաշիւը՝ թեմի ազգային-եկեղեցական գործերի, գոյքերի եւ հիմնարկութիւնների վիճակի եւ կառավարութեան, ինչպէս նաեւ ազգային-եկեղեցական հաստատութիւնների եւ պաշտօնեաների գործունէութեան մասին, նախապէս լսելով վերստուգող յանձնաժողովի զեկուցագիրը։

48-րդ յօդուածը տրամադրում է. Թեմական խորհուրդը բաղկացած է ինն անդամից, որոնցից երկուսը ի պաշտօնէ են, այն է առաջնորդն ու տեղապահը, իսկ եօթին ընտրում է վարչական ժողովը իր անդամների միջից կամ դրսի անձերից՝ չորս տարի ժամանակով։

Թեմական խորհուրդը հսկում է թեմի բոլոր ազգային-եկեղեցական հաստատութիւնների պաշտօնեաների վարչական գործունէութեան վրա. քննում եւ որոշում հիմնել նոր վանքեր, եկեղեցիներ, ազգային հասարակական դպրոցներ ու գրադարաններ, բարեգործական հիմնարկութիւններ. կազմում է բոլոր ազգային կրթական եւ այլ հիմնարկութիւնների կանոնագրութիւններ եւ մտցնում նրանց մէջ փոփոխութիւններ. ժողովում, պահում, շահեցնում է բոլոր թեմապատկան հասոյթները. կատարում է ընդհանուր թեմական ծախսեր եւ առհասարակ վերջնական վճիռներ կայացնում թեմի ընդհանուր մտաւական հարցերի մասին. նշանակում է թեմական տեսուչ թեմի բոլոր ազգային-կրթական հիմնարկութիւններին վերահսկելու համար. հարկաւոր դէպքում նշանակում է վերաքննիչներ ազգային-եկեղեցական հիմնարկութիւնների գործերն ու հաշիւները վերաքննելու համար. թոյլտուութիւն է տալիս հանգանակութիւններ անել Ատրպատականի թեմում եւ 30 թումանից աւելի ծախսեր անել վանքերի եւ եկեղեցիների վրա. հաստատում է իրանց պաշտօններում եւ հրաժարեցնում է դպրոցների հոգաբարձուներին, գործակալական խորհուրդների աշխարհական անդամներին, եւ ծխական խորհրդականներին, հրահանգներ է տալիս թեմի բոլոր ազգային հիմնարկութիւններին ու պաշտօնեաներին, ղեկավարուելով այս կանոնագրութեան հիմնական սկզբունքներով։

Իբրեւ երկրորդ ատեան՝ քննում եւ վճռում է այն բոլոր վէճերն ու խնդիրները, որոնք սկսվել են գործակալական խորհրդում։ Քննում եւ վճռում է թեմի բոլոր ազգային մարմինների կողմից եւ նրանց դէմ առաջված բողոքները եւ հոգեւորականների ու ժողովրդի մէջ ծագած տարաձայնութիւնները. իբրեւ առաջին ատեան քննում է ամուսնալուծութեան վերաբերեալ գործերն ու առաջարկում ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ի տնօրինութիւն։ Իբրեւ երկրորդ ատեան՝ վճռում է խնամակալութեան վերաբերեալ բոլոր հարցերը, — իբր նօտարական հաստատութիւն՝ հաստատում է ազգայինների կտակագիրները, մուրհակները, կալուածագրերը, կապալաթղթերը եւ այլ այդպիսի փաստաթղթեր եւ վաւերացնում է իրան դիմողներին ստորագրութիւնը։

Թեմական խորհուրդը տարեկան մի անգամ զեկուցագիր է ուղարկում ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին եւ երկու տարին մի անգամ հաշիւ է ներկայացնում վարչական ժողովին։

Թեմական սնտուկի անմիջական հսկողութիւնը եւ բանալին յանձնվում է թեմական խորհրդի գանձապահին, որին խորհուրդն ընտրում է իր միջից չորս տարի ժամանակով։

Այս ուղղութեամբ որոշված են իւրաքանչիւր ինստանցիայի իրաւասութեան եւ պատասխանատուութեան սահմանները եւ ժողովրդի իր եկեղեցական ազգային հիմնարկութիւններին վերաբերեալ իրաւասութիւնը։

Շուտով կը տպագրվի այս կանոնագրութիւնն ու կ՚առաջարկվի հասարակական քննադատութեան, որտեղից կ'երեւայ, թէ նրա ո՛ր աստիճանի բանաւոր եւ Հայոց եկեղեցու ոգուն համապատասխան լինելը։ Երկու տարվայ փորձը ցոյց կու տայ նրա պակասութիւններն ու առաւելութիւնները. կը լրացվի եւ կը ստեղծվի մի օրինակելի կանոնագրութիւն փորձնական հիմքի վրայ հիմնըված, եւ կը կրթէ սերունդներ օրինականութեան ու պարտաճանաչութեան գեղեցիկ սահմաններում։

ԴԵՐԱՍԱՆԻՆ ՆԵՆԳԱՄՏՈՒԹԻՒՆԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա

Մօսէսթ Մաշն առաջնակարգ դերասան մըն էր, որ սիրահարի դեր կը կատարէր Օլիմ Լըալէն զբօսարանին թատերական ներկայացումներուն մէջ։

Սեպտեմբերի 28ի առաւօտուն, մելամաղձիկ ու տխուր վիճակի մէջ արթնցած էր։

Որովհետեւ լոգանքի եղանակը վերջացած էր այլ եւս, հարկ կ՚ըլլար Բարիզ վերադառնալ ու Ֆանթէզի Թառժիք Թատրոնին մէջ իր արուեստն ի գործ դնել։

Գիշեր մը, այդ զբօսարանին թատերական ներկայացումներէն յետոյ, իբր հազար ֆրանքի գումար մը կորսնցուցած էր թղթախաղի մէջ։ Այս պատճառաւ, ճամբու ծախքը զեղչելէ յետոյ, գրեթէ երեսուն ֆրանք միայն պիտի մնար գրպանին մէջ, գումար մը՝ որ հազիւ պիտի կարենար բաւել իր ուտելիքին։

Պ. Մօսէսթ Մաշն կը սրտնեղէր ո՛չ այնչափ իր շահած բոլոր դրամները կորսնցուցած ըլլալուն, այլ որչափ նոր կիսակօշիկներ չունենալուն համար։ Բարիզի մէջ շինել տուած կօշիկները մաշած էին ու ա՛լ անգործածելի վիճակ մը ստացած։ Անկարելի է այս հնոտի կիսակօշիկներով Բարիզ վերադառնալ ու թատրոնի տնօրէնին ներկայանալ։ Եթէ իր գրպանին մէջ գտնուած երեսուն ֆրանքով զոյգ մը կօշիկ գնելու ըլլար, անօթի մնալու վտանգին պիտի ենթարկէր ինքզինքը։

Անկողինէն մեծ մտատանջութիւնով մը ելլելէ ու սենեակին մէջ պահ մը վեր վար պտտելէ յետոյ, մտածումի յուսահատութեան մը մէջ հնարք մը գտնելու ջանալէ յետոյ, գոչեց յանկարծ։

—Գտա՛յ․․․։

Այնուհետեւ սանդուխին գլուխը գնաց ու դռնապանուհին կանչեց։ Քիչ մը վերջը վեր եկող տարեց կնոջ ըսաւ լրջադէմ.

—Կը խնդրեմ, Տիկին, գացէ՛ք նախ անկիւնին գլուխը գտնուած կօշկակար Կռօպալուրի խանութը եւ ըսէ՛ք իրեն որ խոյն հոս գայ։ Ցետոյ պողոտային վրայ գտնուած կօշկակարին խանութը հանդիպեցէք, եւ ըսէք թէ կէս ժամ վերջը կը սպասեմ իրեն։ Որովհետեւ կ՚ուզեմ զոյգ մը կիսակօշիկ շինել տալ. այս երկուքէն ո՛րը որ աւելի ճարտար է, անո՛ր պիտի ապսպրեմ։

Տասը վայրկեան յետոյ, անկիւնին գլուխը կեցող կօշկակար Կռօպալուր եկած սենեակին դուռը զարկած ու բացած էր.

—Պարոն պատրաստ եմ ձեր հրամանը կատարելու, կը սպասեմ։

Դերասանը, լուրջ դէմք մը ձեւացընելով, հրամայեց.

—Մտէ՛ք․․․։

Կօշկակարը, ակնածոտ ու վարանոտ, ներս մտաւ, քանի մը անգամ բարեւեց դերասանը, եւ մինչեւ գետինը ծռելէ յետոյ յարեց.

—Լուր ուղարկած էիք, պարոն, եկայ։ Կրնա՞մ առնել ձեր հրամանները։

—Այո՛, ապսպրանքի մը համար զձեզ կանչել տուի հոս։ Բարիզի մէջ, շատ անուանի կօշկակարի մը շինել տուած կօշիկներս։ Հոս գալէս ի վեր, կօշիկներս հինցան։ Որովհետեւ մտադիր էի Բարիզ վերադառնալ ու չէի կարծեր թէ վարպետ կօշկակար մը կարենամ գտնել, ոչ մէկուն ապսպրեցի։ Սակայն կը ցաւիմ որ ստիպուած եմ ժամանակ մըն ալ հոս կենալ։ Մինչ վարպետ կօշկակար մը կը փնտռէի. ձեզ կանչել տուի։ Ահա սիրելիս, ասոնք են իմ հին կօշիկներս, որոնք ստուգիւ կրնան մէյմէկ շօշափելի ապացոյց նկատուիլ կօշկակարութեան արուեստին զարգացման․․․ այսպէս չէ՞։

—Այո՛, պարոն։

—Անոր յար եւ նմանը կրնա՞ք շինել։

—Կ'աշխատինք, պարոն։

—Շատ լաւ. ուրեմն մէկ հատը քեզի տամ, ահա աջ ոտքիս կօշիկը։ Սակայն կը խնդրեմ, պէտք է լաւ շինել․․․ ես շատին քիչին չեմ նայիր. ո՛րքան ուզես՝ կը վճարեմ, եւ թէ կանխիկ։ Այսօր հինգշաբթի է, շաբաթ իրիկուն, ժամը ճիշդ հինգին պէտք է բերել կօշիկները։ Քեզ տեսնեմ․․․ Նայէ թէ ո՛րչափ գոհ պիտի ըլլաս․․․։

—Գլխո՛ւս վրայ, պարոն։

Կօշկակարը, հին կիսակօշիկներէն մէկն առնելէ եւ գետնամած խոնարհութիւն մը ընելէ յետոյ, մեկնեցաւ։ Այսպիսի խոշոր գնորդ մը ձեռք անցընել յաջողելուն համար, իրօք շատ բարեբախտ կը համարէր ինքզինքը։

Քիչ մը ետքը, պողոտային վրայ գտնուած կօշկակարը, Պ. Քլանթիէն, եկաւ։ Մօսէսթ Մաշն միեւնոյն կերպով իր ներկայութեան ընդունեց զայն ու անոր ալ զոյգ մը կօշիկ յանձնարարեց, ինչպէս յանձնարարած էր անոր արհեստակիցին, աւելցնելով թէ պէտք է որ շաբաթ իրիկուն, ժամը ճիշդ հինգուկէսին բերուէին կօշիկները։ Իբր նմոյշ՝ իր ձախ ոտքին կօշիկը տուաւ անոր։

Այս կօշկակարն ալ վերջին աստիճան ուրախանալով իր առած այն խոստումին վրայ, թէ պարոնը նկատի չպիտի առնէ գնին քանակը, մեկնեցաւ խնդագին։

Բ

Երբ դերասան Մօսէսթ Մաշն առանձին մնաց, ըսաւ իւրովի.

—Վերջապէս այս գործը կարգադրեցինք։ Այսօր իբր վարձատրութիւն, դիմացի ճաշարանին մէջ երկու երկվեցեակ ոստրէով ու շիշ մը ճերմակ գինիով պատուասիրեմ ինքզինքս։

Ու ճաշարան գնաց ուղղակի։

Շաբաթ իրիկուն, ժամը հինգին հինգ վայրկեան մնացած, կօշկակար Կռօպալուր իր շինած նրբաճաշակ կիսակօշիկները բերաւ։ Դերասանը, զանոնք առնելով, նախ աջ ոտքինը հագաւ։

—Օ՜հ․․․ շատ գեղեցիկ է․․․ ըսաւ, իրօք գոհ ըրիր զիս։ Տալիք պարգեւս ալ զքեզ գոհ պիտի ընէ․․․։

Ցետոյ, ձախ ոտքինը հագնելով ըսաւ.

—Վա՜յ․․․ վա՜յ․․․ շատ կը սեղմէ։ Այս չըլլար․․․ կը խնդրեմ, ա՛ռ, տա՛ր այս մէկ հատը. քառասունըութը ժամ թող կաղապարը մէջը մնայ։ Այն ատեն միայն կրնայ լայննալ։ Երկուշաբթի իրիկուն, ժամը հինգին կը բերես։

Ու նոր կարուած կիսակօշիկներէն ձախ ոտքինը վերադարձուց։ Մինչ կօշկակարը հաշուեցոյցը կը ներկայացնէր, դերասանն ըսաւ.

—Թո՛ղ մնայ առ այժմ։ Երբ ձախ ոտքին կօշիկը բերես, ու լիովին գոհ ընես զիս, այն ատեն կը վճարեմ։ Քանի որ ոտքս ցաւեցաւ, պարգեւ տալ չեմ ուզեր։

Կօշկակարը, այս հաստատուն ու առատաձեռն գնորդը չնեղացնելու համար, կօշիկն առաւ, գնաց։

Քիչ մը ետքը, միւս կօշկակարն եկած էր։ Այս անգամ, դերասանը ձախ ոտքին կօշիկը շատ յարմար գտնելով հանդերձ, միւս կօշիկն ա՛յնչափ սեղմեց անոր աջ ոտքը, որ կօշկակարն անգամ ապշեցաւ։ Անոր ալ աջ ոտքին կօշիկը ետ տալով եւ միանգամայն յանձնարարելով որ քառասունըութը ժամ կաղապարուած վիճակի մէջ պահէ ու յետոյ բերէ, հնչուն խոստումներ ըրաւ։ Երբ այդ խեղճ արհեստաւորն ալ մեկնեցաւ, առաջինին բերած կօշիկը աջ ոտքը, իսկ վերջինին բերած կօշիկը ձախ ոտքը անցընելով զոյգ մը ընտիր կիսակօշիկի տիրացաւ, ու յետոյ սկըսաւ սենեակին մէջ քալել։

—Օ՛հ, ի՛նչ լաւ․․․ ի՛նչ լաւ․․․։ Երբ մարդ ուշիմ ու հնարագէտ է, ոչ մէկ բանի համար կը նեղուի։ Ահա զոյգ մը նոր կօշիկի տիրացայ։ Կէս գիշերին, Բարիզ պիտի վերադառնամ։ Կօշկակարները երբ երկուշաբթի իրիկուն գան, չպիտի կրնան հոս գտնել զիս․․․։ Հիմա պէտք է այս յաջողութիւնն ալ վարձատրել. երթամ ճաշարան, քանի մը երկվեցեակ ոստրէ ալ ուտեմ։

Պ. Մօսէսթ Մաշն, այս խօսքը ընելէ անմիջապէս յետոյ, դուրս ելաւ։ Պատուական ընթրիք մը ըրաւ թարմ ոստրէով ու ճերմակ գինիով։ Վերադարձին, պատրաստեց իր ճամբորդութեան մօրթարկղերը։ Թատերական ներկայացումներու միջոցին գործածուած կեղծ դրամատոմսերէն մէկը առաւ։ Վար իջաւ ու ըսաւ դռնապանուհիին, «Տիկին, ահա յիսուն ֆրանքնոց դրամատոմս մը, զոր այս պահարանին մէջ կը դնեմ։ Հասցէս գրուած է ասոր վրայ։ Այս գումարէն 18 ֆր. կը վճարէք փողոցի անկիւնին գլուխը գտնուած կօշկակարին. նոյնպէս տասնըութ ֆրանք՝ պողոտային վրայ գտնուած կօշկակարին։ Կարծեմ թէ երկուշաբթի իրիկուն պիտի գան, ձեզմէ դրամ պիտի ուզեն։ Մնացորդ տասնչորս ֆրանքը ձեր պարգեւն է։ Հոս գտնուած միջոցիս, ձեր՝ ինծի ցոյց տուած ազնիւ վարմունքին համար շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ։ Հաճեցէք ընդունիլ այս փոքրիկ նուէրս։»

—Շնորհակալ եմ, պարոն․․․ բայց շատ է աս․․․ ձեր այսչափ շնորհն ու համակրանքը վայելելու համար․․․։

—Կը խնդրեմ, ընդունեցէք։ Արդէն չարժեր ատանկ. թելի, ասեղի գին անգամ չըլլար ձեզի։ Ինչ իբր դոյզն յիշատակ մը թո՛ղ ըլլայ։

Մինչ դռնապանուհին ուրախութենէն շուարած էր թէ ի՛նչպէս շնորհակալութիւն յայտնէ, Մօսէսթ Մաշն իր մօրթարկղերը կառքին փոխադրել կու տար՝ բեռնակիրներու միջոցաւ։

Մեկնելու պահուն, կ՚ըսէր իւրովի.

—Եթէ Բարիզի մէջ դրամ շահիմ, կ՚ուղարկեմ։ Մէկ մը ճողոպրինք այսօրուան դժուարութենէն․․․։

Կարին Թարգմ. Ա. Ն. Թ.

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեսփ. ժողովին մէջ.— Արտաքին խնդիրներ.— Օտար տէրութեանց հետ յարաբերութիւններ.— Պ. Տելքասէի ուղղուած հարցումներ։

Բարիզ, 11 *մարտ.— Երէկ, Երեսփ. ժողովին մէջ, առաջին օրն էր արտաքին խնդիրներու մասին եղած հարցապնդումներուն։ Շատ քիչ կը պատահի որ Երեսփ. ժողովը այնքան հանդարտութեամբ եւ ուշադրութեամբ ունկնդրէ՝ իրարու յաջորդող զանազան ատենաբանները։ Կարծես թէ Ակադեմիի գումարում մըն էր։ Այդ նմանութեան աւելի կատարեալ հանգամանք մը կու տար ընտրեալ դասակարգէն ունկնդիրներու բազմութիւն մը։ Պ. Լէոն Պուրժուա որ կ՚ատենապետէր, ատեանը բացաւ։ Երեսփոխանները գրեթէ ամբողջութեամբ ներկայ էին։ Պ. Միլվուա որ հարցապնդողներէն առաջինն է, բեմ ելաւ։ Ազգայնական երեսփոխանը նախ ձեռք առաւ միահաղոյն զինաթափման խնդիրը, զոր կարելի չնկատեց, հակառակ Պ. Պ. Ժորէսի ու տ՚Էսթուրնէլ տը Գոնսթանի կարծիքներուն։ Ֆրանքեւռուս դաշնակցութեան մասին Պ. Միլվուա ըսաւ թէ 1875էն 1902 Ֆրանսա, շնորհիւ Ռուսիոյ, կրցաւ քսան զօրաբանակներ*

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (2)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Ա.

Քննութեան արդիւնքը չուշացաւ։ Փորձագէտներուն տեղեկագիրը չանթահարիչ եղաւ ըմպելիին պէս։ Ամէնէն անփաս նիւթերը խառնուած էին Վէրնիէ-Մարքօյլի կազդուրիչ ըմպելիին մէջ, այնպիսի յանդգնութեամբ մը՝ որ միամտութեան շատ կը մօտենար։ Քիչ ատենուան մէջ եւ նուազ բարդ ըմպելիով մը՝ կարելի էր վերնստութեան (սառա) ենթարկել ամէնէն առողջ ու կորովի մարդը։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կատարեց այն նկուղին մէջ, ուր ալքոլավաճառը կը պատրաստէր իր ըմպելին։ Գործիքները շատ պարզ բաներ էին, հետեւեալներէն բաղկացած. ձուլածոյ ջեռուցիչ մը, թորանոց մը (ալամպիք), հընոց մը, ալքոլ եւ փոշիներ։ Ամենքը ձեռնասայլ մը չէր լեցներ։ Սէնթ-Աննի յիմարանոցը շատ աւելի խելագարներով լեցուած էր, Վէրնիէի ըմպելիքին պատճառաւ, որքան իր գործիքները թեթեւ էին։

Երբ պատժական ատեանին առջեւ եկաւ յանցաւորը, այնքան անուշ լեզու խօսքեր թափեց ու ցաւի արտայայտութիւններ ըրաւ որ, դատաւորներն անգամ անոր անմեղութեան հաւատացին։ Ինչպէս իր կեանքի մնացեալ մասին մէջ, ամէնէն դժնդակ պահերուն, լաւագոյն տպաւորութիւն մը թողուց։ Երկինք իրեն պարգեւած էր պարկեշտ մարդու մը դիմակը եւ համոզիչ լեզու մը։ Արդէն ատկէ աւելին պէտք չունի մարդ՝ երբ խիղճը կը պակսի հարստութիւն դիզելու համար։

Իր երկրին դատական իշխանութեան հետ ունեցած այս գործին մէջէն պրծաւ, հինգ հարիւր ֆրանքի տուգանք մը վճարելով եւ դատավճռին օրինակը կախելով իր հաստատութեան դրան վրայ։ Գոհունակութեան հառաչ մը արձակեց։ Իր փաստաբանը—պէտք է ըսել որ պաշտպան փաստաբան մը վարձած էր, ինչ որ իր դատապարտութեան առաջքը չառաւ,—հասկցուցած էր իրեն թէ կրնար վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտուիլ։ Սարթրուվիլ դարձաւ՝ այնպիսի մարդու մը հանդարտութեամբ, որ ինքզինքը անմեղ կը նկատէ, քանի որ բանտ չեն նետած զինքը։ Վէրնիէ պարզեց իր ունեցած բարի դիտումները ֆրանսական բանակին նկատմամբ։ Բայց՝ իր կազդուրիչ ըմպելիին խառնուրդը փոխեց, բնաւ չգործածեց փոշիները եւ աւելցուց ալքոլին աստիճանները։

Իր յաճախորդները կրկնապատկուեցան։ Այն օրէն ի վեր երբ տարաձայնուեցաւ թէ Վէրնիէի պատրաստած ըմպելին կը սպաննէր զայն խմողները, կարծես ա՛լ աւելի աճեցաւ այդ ըմպելիին նկատմամբ եղած միտումը, յափշտակութիւնը. արբեցողներուն ալիքը կը խուժէր Վէրնիէի առջեւ, ինքնայօժար դիմելու համար մահուան ու խելագարութեան գիրկը։ Ի զուր նոր նմոյշներ առնուեցան Վէրնիէի արտադրութեանց մէջէն ու քննութեան ենթարկուեցան, հազարապետ-բժիշկին թելադրութեամբ, որ իր վրէժը չէր լուծած դեռ։ Այդ ըմպելիները վնասակար բան մը չէին պարունակեր ալ եւս, բայց ալքոլէն՝ որ կը մաշեցնէր սեղաններու երկաթաթիթեղները ու կ՚այրէր կը մրկէր համազգեստներու ասուիները. ընթացիկ ըմպելիներու կարգէն էր ան։ Եթէ ասոր դէմ ալ արգելք դրուէր, գործ չէր մնար ընելու։

Սակայն Վէրնիէ կը տեսնէր իր առեւտուրին բարգաւաճումը։ Հպարտութեամբ չէր փքանար Վէրնիէ, այլ կը խորհէր իր դրամագլուխը հարիւրապատկելու միջոցը գտնել։ Այդ միջոցին էր որ յարաբերութիւն հաստատեց այն մարդուն հետ, որ իր մահաբեր ճարտարարուեստին տուաւ հարկ եղած ընդարձակութիւնը, ի մեծ դժբախտութիւն մարդկութեան։ Այդ մարդը Մարքօյլն էր։ Այս վերջինը պոհեմ մըն էր որ Բարիզի սալայատակները կը չափչփէր անգործութենէն, միշտ ի խնդիր տասը ֆրանքի, որուն պէտքը կը զգար՝ իր քրոջ հետ միասին ապրելու համար Պաթինեօլի կողմը վարձած փոքր յարկաբաժնին մէջ։ Նիհար, թուխ, բարեմիտ հարաւաբնակի մը պէս կոկոզավիզ, ամէն արհեստի ձեռք զարկած էր, նոյն իսկ գրականութեան, առանց յաջողելու դիրք մը գրաւել անոնց մէջ։ Ու եւ է աշխատութեան խոյս չէր տար, բաւական էր որ վարձահատոյց ըլլար ան։

Սակայն պարկեշտ մարդ էր ան. ուրիշին մէկ սանթիմը չէր իւրացներ, եթէ ոչ անոր հետ գործ ըրած ատեն։ Շահամոլութեան մէջ պայքարիլ, պարտաւորութեանց առաջինը կը նկատէր, տեսակ մը արհեստական անհրաժեշտութիւն գրեթէ։ Ժուժկալ, դիմացկուն եւ յամառ էր բիզու մը պէս։ Իր քոյրը՝ Ֆէլիսիթէն միայն կը սիրէր աշխարհի մէջ, եւ միակ նպատակ մը ունէր. հանդարտիկ ապագայ մը ապահովել անոր։ Ֆէլիսիթէ ճերմակեղէն կը կարէր տան մէջ, մինչ աղբարն Մարքօյլ բաղդ կը փնտռէր քաղքին փայտէ սալայատակներուն վրայ։ Ծանուցումներ հաւաքողի մը պաշտօնեան էր, երբ օրին մէկը, իր թափառիկ կեանքին բերումով՝ Թուրվիլ պողոտան գացած էր։ Վէրնիէի սրճարանը մտաւ, եւ անոր կողմէ եղած մատուցումներուն վրայ, որ իր համբաւաւոր Բրիւնըլէէն գաւաթ մը կը մեծարէր, խօսքի բռնուեցաւ Վէրնիէի հետ։ Այս վերջինը դրուատեց իր ըմպելին։ Մարքօյլ զարմանք յայտնեց թէ ի՛նչպէս գաղափար չէր ունեցած անոր յատկութիւնները ներբողել տալու մամուլի միջոցաւ։ Առեւտուրի յատուկ իր շաղակրատութիւնը սկսաւ Մարքօյլ։

—Րէքլամը, պարոն, այս դարաշրջանին ամէնէն զօրաւոր եւ միակ լծակը չէ՞ միթէ։ Րէքլամին շնորհիւ․․․ րէքլամ մը, պարոն, շատ պարզ բան մըն է․․․ ձեր ծանուցումները, պարբերաբար, մէկ ամսուան միջոցին, իմ լրագիրներուս մէջ հրատարակել կու տամ․․․ դուք բան մը չպիտի վճարէք ատոնց համար։

—Իրա՞ւ կ՚ըսէք, գոչեց Վէրնիէ, այդ յայտարարութենէն հրապուրուած։ Այն ատեն դուք ի՞նչ կը շահիք։

—Հիմա կը բացատրեմ այդ դրութեան գաղտնիքը․․․ Իմ ըրած ծանուցումներս ապառիկ կը ծախեմ․․․ Բայց դուք, ձեր հաստատութենէն դուրս ծախած Բրիւնըլէի իւրաքանչիւր շիշի համար տասը սանթիմ պիտի վճարէք ինծի իբր տուրք։

Վէրնիէ որ իր ըմպելին սրճարանին մէջ միայն կը ծախէր, նենգամիտ նայուածքով մը դիտեց խօսակիցը։ Մտքին ըսաւ. «Զիս կործանել կ՚ուզես, չեմ գիտեր թէ ի՛նչպէս, բայց դուն պիտի կործանիս։ Ես ի՛նչ կը վնասեմ։ Եթէ բան մը չծախեմ, ոչինչ կը վճարեմ։ Իսկ եթէ, դիպուածաւ, րէքլամը իր արդիւնքը առաջ բերէ․․․ ու սկսիմ ծախել»։

(Շարունակելի)

կազմել եւ գաղթային մեծ տէրութիւններ ձեռք բերել։ Ատենապետը յարեց թէ հրաշալի բան մըն է ատիկայ եւ թէ ամբողջ հանրապետական կուսակցութիւնը պէտք է պարծենայ այդ գործին համար։ Պ. Միլվուա ըսաւ նաեւ որ այդ ծրագրին հեղինակները ի՛նչպէս պիտի կրնային զայն գործադրել, առանց Ռուսիոյ աջակցութեան։ Պ. Միլվուա, խօսելով Ալզաս-Լօրէնի վրայ, ըսաւ թէ այդ երկու նահանգներուն վրայ Ֆրանսայի իրաւունքը յաւիտեան պիտի մնայ։ Պ. Միլվուա խօսեցաւ միջազգային խնդիրներու վրայ եւ խօսքը աւարտեց, յայտարարելով որ Ֆրանսայի դիւանագիտութիւնը պիտի կրնայ իր պարտքը կատարել եւ ժողովը պարտի ոյժ տալ անոր։ Պ. Միլվուա բեմէն վար իջաւ, «կեցցէ՛ Ֆրանսա» գոչելով։ Ազգայնական երեսփոխանները բուռն ծափահարութիւններով պատասխանեցին։ Յետոյ բեմը ելաւ նոյն կուսակցութենէն Պ. Ժորժ Պէրրի՝ որ միջազգային խնդիրներու նկատմամբ գովեց արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի ընթացքը, բայց կարգ մը կէտերու մասին ալ քննադատեց։ Արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ Ֆրանսա առանձինն չէր կրնար գործել։ Պահպանողական երեսփոխան Պ. Տըլաֆոս Մարոքի մասին խօսելով ըսաւ թէ Անգլիա, Գերմանիա ու Սպանիա միշտ կը գործեն հոն եւ թէ Ֆրանսայի ազդեցութեան շահը կը պահանջէ մօտէն հսկել անոնց ընթացքին վրայ։ Երեսփոխանը ամէնէն աւելի ուշադրութիւն հրաւիրեց Անգլիոյ գործելու եղանակին վրայ, ըսելով որ Ֆրանսա եթէ դարձեալ անհոգ գտնուի, ուրիշ առթիւ կրած յուսախաբութիւններուն պիտի ենթարկուի։ Պ. Տըլաֆոս յարեց թէ տասր համար հարկ չկայ Անգլիոյ դէմ թշնամական քաղաքականութեան մը հետեւելու։ Ափրիկեան այդ խնդիրը լուծելու համար բաւական է, ըսաւ, համաձայնութիւն մը գոյացնել Ֆրանսայի, Անգլիոյ ու Սպանիոյ միջեւ, պայմանադրութիւնով մը, որով ափրիկեան նոյն երկրին ամբողջութիւնը պահպանուի եւ օտար միջամտութիւնները արգիլուին։ Երեսփոխան Պ. Շարլ Պընուա ձեռք առաւ ընդհանուր արտաքին քաղաքականութեան խնդիրը եւ հարցուց թէ հինգ տարիէ ի վեր ի՛նչ եղած է Պ. Տէլքասէի քաղաքականութիւնը։ Ատենաբանը յոռետեսութիւն ցոյց տուաւ։ Ըսելէ յետոյ թէ Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ հետ Ֆրանսայի յարաբերութիւնները մեծապէս բարւոքած են, հարցուց թէ Սիամի ու Թրանսվալի մէջ եւ ուրիշ տեղեր ի՛նչ ըրած է Ֆրանսայի դիւանագիտութիւնը։ Պ. Պընուա յարեց.

«Քաղաքականութիւն մը ունի՞նք։ Գործելու ծրագիր մը ունեցողը միայն կրնայ քաղաքականութիւն մը ունենալ։ Արդ, հինգ տարուան մէջ տեսնուած կարգ մը գործերէ եւ գործելու համար եղած փորձերէն, որոշուած ու տեւական ծրագիր մը չեմ տեսներ։ Դասակարգ մը կայ որ իրեն նշանաբան ըրած է սա խօսքը. «Գործ չկայ»։ Ասիկա յաւիտենապէս քաշուած մնալու եւ ամէն բանէ կատարելապէս հրաժարելու քաղաքականութիւնն է։ Կը յուսամ թէ Պ. Տէլքասէ պիտի ապահովցնէ մեզ որ ինք ալ հետեւող չէ այդ քաղաքականութեան։ Յետոյ խօսեցաւ ընկերվարական կուսակցութենէն Պ. տը Բրէսանսէ՝ միջազգային խնդիրներու վրայ։ Վիճաբանութեանց շարունակութիւնը այսօրուան յետաձգուեցաւ, ինչպէս նաեւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի պատասխանը։

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ

Զինուորական ելմտացոյցը.— Ծախսերու յաւելումը.— Լրագիրներու կարծիքը:

Լոնտոն, 10 մարտ.—Անգլիոյ բանակին ելմտացոյցը որ երէկ իրիկուն հրատարակուեցաւ, ցոյց կուտայ թէ Անգլիոյ ժողովուրդը ելմտական տարեշրջանին մէջ, 1903 մարտ 31էն 1904 ապրիլ 1, ո՛րքան դրամ պիտի վճարէ երկրին պաշտպանութեանը համար։ Գումարը ահագին է՝ այսինքն 1,605,050,000 ֆր.։ Հոս ամէնէն աւելի ուշադրութիւն հրաւիրող պարագան այն է թէ բանակին ու նաւատորմին ծախքերը ամէն տարի հետզհետէ կ՚աւելնան, բոլորովին վրդովիչ եղանակով մը։ Անգլիացիները պատրաստ են ամէն զոհողութիւն ընելու իրենց նաւատորմին, բայց բանակին համար այնպէս չէ, որուն այնքան արժէք չունենալը, գոյութեան նուազ իրաւունք ունենալը իրենց աչքին կը զարնէ։ Տասը տարիէ ի վեր նաւատորմին ու բանակին յատկացուած վարկերը գրեթէ կրկնապատկուած են եւ շատերը կը հարցնեն թէ մինչեւ ե՞րբ պիտի շարունակուի այսպէս։ Բաղդատական քննութենէ մը կ՚երեւայ թէ վերջին տասը տարուան մէջ բանակին ու նաւատորմին ծախքերը աստիճանաբար աւելցած են եւ թէ 1904ին եղած է 1895ին կրկնապատիկը։ Ազատական կուսակցութեան լրագիրները այդ առթիւ դիտել կուտան թէ պահպանողական նախարարութիւնը անընդհատ պաշտօնի վրայ մնացած է 1895էն ի վեր։ Թայմզ կ՚ըսէ թէ մեծ տէրութիւնները արդէն ոսկիի պատերազմը կը վարեն եւ թէ ոսկիի այդ լուրջ պատերազմին մէջ Մեծն-Բրիտանիա եթէ կարենայ միանգամ ընդ միշտ ցոյց տալ իր հակառակորդներուն թէ իրենցմէ աւելի դրամ ունի, այդ վերջինները ետ պիտի կենան անկարելի պայքարէ մը։ Ուեսթմինսթըր Կազէթ, ընդդիմադիր կուսակցութեան թերթը, կը յայտարարէ թէ խոհական ու գործունեայ նախարարութիւն մը որ իր նաւային ծախքերը զանազան տէրութեանց միջեւ բանակցութեան առարկայ կ՚ընէ, փոխանակ գաղտնի պահելու, պիտի կրնայ ահագին խնայողութիւններ ընել, եւ գործելու այդ եղանակը բարիք մը պիտի ըլլայ ամբողջ Եւրոպայի համար։ Միւս լրագիրներն ալ քիչ թէ շատ մտահոգութիւն կը յայտնեն երկրին պաշտպանութեանը յատկացուած ծախքերուն յաւելմանը համար։

Պ. ՉԷՄԲԸՐԼԷՆԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

Մատեր ժամանումը.— Ուղեւորութիւնը.— Յօդացաւ.— Ընդունելութիւնը Անգլիոյ մէջ:

Մատեր, 10 մարտ. — Անգլիոյ գաղթային նախարար Պ. Չէմպըլէն այս առտու ժամ 10½ին հոս ժամանեց Նորման շոգենաւով։ Նաւահանգիստին մէջ կը գտնուէին Անգլիոյ ու Բորթուկալի մարտանաւեր, որոնք ողջունեցին գաղթային նախարարը։ Անգլիացի ուղեւորներ եւ բազմաթիւ բնակիչներ ալ համակրական ընդունելութիւն մը ըրին Պ. Չէմպըլէնի։ Քաղաքը ու նաւահանգիստը դրօշներով զարդարուած են։ Կանաչ Հրուանդանին մօտ ծովը շատ ալեկոծուած ըլլալով, Պ. Չէմպըլէն չորս օր տառապեցաւ ոտքի յօդացաւէ, բայց այսօր աղէկ է։ Տիկին Չէմպըլէն քաջառողջ է։

Լոնտոն.—Գաղթային նախարարը Սաութէմթընի կը սպասուի շաբաթ առտու ժամ 9ին։ Պաշտօնական ընդունելութենէ մը ետքը Պ. Չէմպըլէն Լոնտոն պիտի երթայ, ուր խանդավառ ընդունելութիւն մը պիտի ըլլայ գաղթային նախարարին։ Մինչեւ իսկ քաղաքական հակառակորդները կը գովեն այն եղանակը, որով Պ. Չէմպըլէն գործեց հարաւային Ափրիկէի երկու ցեղերը հաշտեցնելու. նաեւ կը յայտարարեն թէ այդ ուղեւորութիւնը լաւ արդիւնքներ պիտի ունենայ։ Բրնչ զաւեշտաթերթը ծաղրանկար մը հրատարակած է՝ Պ. Չէմպըլէնի ժամանման առթիւ։ Բէնէլոբէն որ Մեծն-Բրիտանիա կը ներկայացնէ, իր բնակարանին սեմին վրայ կեցած է՝ թեւերը երկարած դէպ ի Ոդիսեւս-Չէմպըլէն, որ ցամաք կ՚ելլէ եւ անոր մօտ կը փութայ։ Բէնէլոբէ կը գոչէ.— «Ո՛վ երջանկութիւն, Ոդիսեւս է։»

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պոքսըրներու շարժումը.— Արշաւախումբ մը Չի-Լիի մէջ.— Գերի ինկածները գլխատուած:

Բէքին, 10 մարտ.— Եուան-Շի-Քայ, իմանալով որ Պոքսըրներու կազմակերպութիւնը նորէն գործունեայ դեր մը ստանձնած է Չի-Լիի նահանգին արեւելեան կողմը, վերջերս զինուորներ ղրկեց նոյն տեղը։ Տեսնուեցաւ որ Պոքսըրները լաւ զինուած են եւ գիշերը մարզանքներ կը կատարեն Բէքինի արեւելեան կողմը, 160 քիլոմէթր հեռուն գտնուած քաղաքի մը մէջ։ Զինուորները ցիր ու ցան ըրին այդ Պոքսըրները։ Տասներկու չափ Պոքսըրներ եւ քանի մը զինուորներ սպաննուեցան ընդհարումի պահուն։ Եուան-Շի-Քայ հրամայեց որ գերի ինկած Պոքսըրներու գլուխները կտրուին եւ ցուցադրուին։ Միանգամայն յայտարարութիւն մը հրատարակեց, մահուան դատապարտելով Պոքսըրներուն կազմակերպութեան բոլոր անդամները եւ թելադրիչները։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Խորհրդարանին մէջ.— Բանակին ելմտացոյցը.— Պ. Պէպէլի դիտողութիւնները.— Պատերազմական նախարարին պատասխանը.— Բարեփոխման առաջարկ մը:

Պէրլին, 10 մարտ.— Պատերազմական նախարարութեան ելմտացոյցին վրայ Խորհրդարանին մէջ կատարուած վիճաբանութեան ատեն, ընկերվարական երեսփոխան Պ. Պէպէլ հարցուց թէ դաշտային հրետանիին համար նորոգ սպառազինութիւն մը պիտի ըլլա՞յ, թէ մեծ գործարաններ, ինչպէս Քրուբինը, չափազանց ծախքերով պիտի բեռնաւորէի՞ն պետութիւնը, ահագին շահեր ընելու համար։ Պատերազմական նախարարը այն զեկոյցները ըրաւ, զորս հաղորդած էր ելմտացոյցի յանձնաժողովին առջեւ։ Երկրին ինքնապաշտպանութեան արդի կազմակերպութիւնը արդիւնք է քանի մը տարիներու փորձառութեան։ Երկրին ինքնապաշտպանութիւնը չի կրնար խնդրոյ առարկայ ըլլալ։ Պատերազմական նախարարը վերջացուց իր խօսքը, դրուատելով Քրուբի տունը, որուն շատ բան կը պարտի, ըսաւ, Գերմանիա, զինուորական զօրութեան տեսակէտով։ Պ. Պէպէլ ըսաւ թէ հաստատուած է որ Քրուբի տունը զրահի տախտակները աւելի սուղ ծախած էր Գերմանիոյ քան թէ Մ. Նահանգաց։ Ռոոն կոմսը պատասխանեց թէ այդ մասին բացատրութիւն տրուած էր ելմտացոյցի յանձնաժողովին առջեւ. գինին տարբերութեան պատճառը սա էր թէ Գերմանիոյ տրուածներուն մէջ արուեստական կատարելագործութիւններ ներմուծուած էին։

—Խորհրդարանի ելմտացոյցի յանձնաժողովը յաջողեցաւ քանի մը զեղչեր ընել նաւատորմի ելմտացոյցին մէջ։ Պ. Իոժէն Ռիխթէր, Պ. Սինկէր եւ կեդրոնի կուսակցութենէն երեսփոխան մը գանգատեցան թէ նաւային շինութեանց համար գերման գործարաններու հետ պայմանադրութիւն կը կնքուի, որոնք սենդիքա կազմած են։ Միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ նախարարապետին եղած բարեփոխման առաջարկ մը, միջոցներ ձեռք առնելու համար՝ մրցում բանալու օտար եւ գերման գործարաններուն միջեւ, եթէ հարկ ըլլայ։

ԱՆԳԼԻԱ

Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Պ. Կիպսըն Պոուլզի քննադատութիւնները.— Պ. Պալֆուրի պատասխանը.— Հնդկաստանի վրայ կրնա՞յ արշաւել Ռուսիա.— Երկու դատավճիռներ:

Լոնտոն, 10 մարտ.—Պ. Կիպսըն Պոուլզ, երէկ, քննադատեց Պ. Պալֆուրի յայտարարութիւնները, Ռուսիոյ կողմէ Հնդկաստանի վրայ կատարուելիք հաւանական արշաւանքի մը մասին։ Նախարարապետ Պ. Պալֆուր ընդմիջելով բանախօսը, ըսաւ. «Կը թուի՛ք հաւատալ որ, ես յայտարարած ըլլամ թէ Ռուսիա կը խորհի անմիջական արշաւանք մը ընել Հնդկաստանի վրայ, բայց Ֆրանսա ալ պարտի կանխատեսել գերմանական արշաւանք մը, ու Գերմանիա եւս՝ ռուսական արշաւանք մը, իսկ Անգլիա, իր կարգին, պարտի նկատի առնել կարգ մը ռազմական հաւանականութիւններ։» Պ. Կիպսըն Պոուլզ շարունակելով իր խօսքը, ըսաւ թէ Պ. Պալֆուրի յայտարարութենէն ի վեր, Լորտ Քրանպորն ծանուցած է թէ բանակցութիւններ կը կատարուին Մեծն-Բրիտանիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ, համաձայնութեան մը յանգելու համար՝ Պարսկաստանի ու Աֆղանիստանի մէջ իրենց փոխադարձ շահերու մասին։ Բովանդակ խնդիրը ասոր մէջն է։ Եթէ յաջողի այդ պիսի համաձայնութիւն մը, Հնդկաստանի վրայ ըլլալիք արշաւանքի մը մասին նախազգուշական միջոցներ ձեռք առնելու պէտքը կ՚անհետանայ։

—Երկու դատավճիռներ տրուեցան այսօր։ Առաջինն է տիկին Կորտոնի դատավճիռը, որով իր աղջկան պահպանութիւնը ամուսնին յանձնուեցաւ։ Ինչպէս յայտնի է, տիկին Կորտոն, որ ամուսնէն բաժնուած էր, զաւակը իր քով պահել կ՚ուզէր, առարկելով թէ իր սիրահարէն եղած է ան։ Միւս դատավճիռը կ՚արտօնէ Լընտըն էնտ Կլոպ Բորբորէշընի պահանջատէրերը՝ դատ բանալ այդ Ընկերութեան նախկին տնօրէն Պ. Ուիթէյքըր Րայթի դէմ, որ կեղծ հաշուեկշիռներ պատրաստած էր։ Կառավարութիւնը չուզեց ուղղակի ինք դատ բանալ, որովհետեւ այդ գործին խառնուած են ազնուականներ եւ բարձրաստիճան անձեր։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Դեսպաններու գումարումը.— Երկաթուղիի մեծ ծրագիր մը:— Հերքում մը:

Ուաշինկթըն, 10 մարտ.—Բոլոր ամերիկեան հանրապետութեանց դեսպանները, այսօր, գումարուեցան արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ, քննելու համար երեք Ամերիկաները իրարու միացնող երկաթուղիի շինութեան մեծ ծրագիրը, համաձայն այն որոշման, որ առնուեցաւ 1899ին եւ 1901ին Ուաշինկթընի ու Մեքսիկա գումարուած համամերիկեան համաժողովներուն մէջ։ Համաժողովը մասնաւոր վարկ մը քուէարկած է, շահակից տէրութեանց մօտ քննութիւն մը բանալու համար թէ ի՛նչ հայեացքներ ունին այդ ընդարձակ ծրագրին վրայ։ Պ. Անտրիու Քարնէկի եւ ծերակուտական Տէյվիս հինգական միլիոն տոլար տուած են այս առթիւ։

—Ուաշինկթընի ծովային պաշտօնատունը կը հերքէ Ուորլտի տուած այն լուրը թէ Մ. Նահանգաց նաւատորմը խաղաղական պաշարում մը պիտի ընէ Լիգպոնյայի առջեւ։

ԻՒՄՊԷՐՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԸ

Նոր հարցաքննութիւն մը.— Ֆրէտէրիք Իւմպէր.— Դարձեալ լռութիւն:

Բարիզ, 11 մարտ.— Թէրէզ Իւմպէր ըսած էր հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Լէտէի թէ Ֆրանսայի նախարարութիւնը գիտէր իրենց Մատրիտ գտնուիլը։ Պ. Լէտէ ուզեց գիտնալ թէ Ֆրէտէրիք Իւմպէր ալ միեւնոյն բանը պիտի ըսէ՞, բայց հոն ալ կինը խօսեցաւ, էրիկը գիտցաւ լռել։ Ֆրէտէրիք յայտարարեց թէ դատավարութեան միջոցին միայն պիտի խօսի։ Պ. Լէտէ դիտել տուաւ որ Դաձօրի դատավարութեան միջոցին Ֆրէտէրիք ծանր ամբաստանութիւններ ըրած էր նախարարութեան եւ Մատրիտի ֆրանսական դեսպանին դէմ։ Պ. Լէտէ յարեց թէ ժամանակը եկած է այդ կէտը ճշդելու։ Ֆրէտէրիք պատասխանեց.— «Ո՛չ տակաւին»։ Հարցաքննիչ դատաւորը ջանաց խօսեցնել Ֆրէտէրիքը, ըսելով որ ուզած է Քրաւֆորտի գործը խեղդել՝ կարծեցեալ քաղաքականութեան մը տակ։ Թէրէզի էրիկը պատասխանեց թէ այդ տեսակ ձեւերէ չի խաբուիր եւ թէ ինք ու կինը իրենց ընթացքը որոշած են, ո՛րմէ բնաւ պիտի չշեղին։

ՄԻԼԻԱՐԱՏԷՐԻ ՄԸ ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ

Պ. Բիէրբոնթ Մորկընի հաւաքածոները.— Մարմարէ ապարանքի մը մէջ.— Քսան միլիոն գեղոր:

Բարիզ, 11 մարտ.—Ալ բան մը պիտի չպակսի Պ. Բիէրբոնթ Մորկընի երջանկութեանը։ Նիւ-Եորքէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ այդ միլիարատէրը որոշեր է իր բնակարանին մօտ մարմարէ հոյակապ ապարանք մը կառուցանել, ուր պիտի ցուցադրէ գեղարուեստական իր բոլոր հաւաքածոները, որոնց մէջ կան մեծարժէք առարկաներ։ Անցեալ տարի, օրինակի համար, Պ. Մորկըն գնեց սրահակ մը որուն համար կ՚ըսուի թէ Մազարէն կարտինալը վերցուցած է Մատրիտէն։ Պ. Մորկըն երկուքուկէս միլիոն ֆր. վճարեց։ Քանի մը օր առաջ նոյն գինով Ռաֆայէլի պատկեր մը գնած էր. քանի մը օր ետքն ալ սեղանի չինական սպասներ գնեց 3,750,000 ֆր.։ Յայտնի չէ սակայն թէ Պ. Մորկըն իր նախաճաշին համար կը գործածէ՞ այդ սպասը։ Ինչ որ ալ ըլլայ, Պ. Մորկընի այդ հաւաքածոն քսան միլիոն ֆր. արժած է։ Թանգարանը պիտի ապահովագրուի երեսուն միլիոն ֆր.ի եւ միայն ծախքը պիտի ըլլայ 500,000 ֆր.։

ՀՐԴԵՀ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԻ ՄԷՋ

Ահռելի հրդեհ մը.— Վակոնները կը պայթին.— Բազմաթիւ մեռեալներ ու վիրաւորներ:

Ուաշինկթըն, 10 մարտ. — Հէրալտ ահռելի եւ նոր մանրամասնութիւններ կը հաղորդէ Օլին-Բրիքի մօտ քարիւղ բեռցած կառախումբի մը մէջ պատահած հրդեհին վրայ։ Այդ կառախումբը, որ կը բաղկանար աւազան-վակոններէ, եւ ուր կային զտուած քարիւղի եւ անոր խտութիւնը, երկուքի բաժնուեր է՝ զառիթափէ մը վար իջած ատեն։ Առաջին մասը կարելի եղաւ կեցնել Օլին-Բրիքի մօտ, շնորհիւ զսպակներուն, բայց կառախումբին ետեւի մասը, զառիթափէն վար իջնելով ցնորեցուցիչ արագութեամբ, գնաց զարնուեցաւ առաջին մասին, ահռելի ուժգնութեամբ մը։ Կայծ մը առաջ եկաւ ու քարիւղը բռնկեցաւ. վակոնները պայթեցան, իրենց միջնորմները մէկ քանի հարիւր մեթր անդին նետելով անլսելի ուժգնութեամբ, մինչ ամէն կողմէ բոցեր կը ժայթքէին։ Հարիւրաւոր հետաքրքիրներ հոն թափեցան Օլինէն՝ դիտելու համար այդ դիւթական հրդեհը, որ երկու ժամէն մարեցաւ։ Ջերմութիւնը նուազած ըլլալուն, ամբոխը մօտեցաւ աղէտի վայրին, երբ յանկարծ նոր պայթում մըն ալ տեղի ունեցաւ։ Բոցի հեղեղներ կը սուրային հետաքրքիրներուն մէջ եւ խուռն զանգուածի մը կը տեղար անոնց վրայ։ Շատեր վիրաւորուեցան այս բեկորներէն, մինչ ուրիշներ լափլիզող բոցերէն շրջապատուած էին։ Հետաքրքիրներու ամբոխը, որ մեծ մասամբ աղջիկներէ կը բաղկանար, իրենց զգացած սարսափէն ու ցաւէն ոռնալով, սկսան խոյս տալ. ոմանք Օլինի գետակը նետուելով խեղդուեցան։ Այս պահուս, տակաւին յայտնի չէ մեռնողներուն որոշ թիւը, բայց երեսուն կը հաշուի։ Յիսուն հոգի ահռելի կերպով այրած են եւ որոնցմէ մէկ քանին չպիտի կրնան ապրիլ, ամենէն մօտակայ գիւղերը փոխադրուեցան։ Ածխացած դիակներ գտնուեցան, ոմանք ալ բոլորովին աճիւնացած։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 14 մարտ.—Նահանգներու մէջ վարչական բարենորոգումներ գործադրելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը, առջի օրը, իր աշխատութեանց սկսաւ ներքին գործոց նախարար Պ. տը Բլէվէի նախագահութեամբ։ Այդ յանձնաժողովին մէջ կան կան նաեւ նոյն նախարարութենէն երեք օգնականներ, քանի մը դիւանապետներ եւ հինգ կառավարիչներ։

ԲԱՐԻԶ.— Ակադեմական Պ. Էրնէսթ Լըկուվէ յանկարծամահ եղաւ։ Իննսունըվեց տարեկան էր։ (Դեռ քանի մը օր առաջ ընդարձակ յօդուած մը հրատարակեց Լաֆոնթէնի վրայ)։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պ. Չէմպըլէն, այս առտու, Սաութէմթընի ժամանեց եւ ժողովրդեան խուռն բազմութեան մը կողմէ ընդունուեցաւ մեծ խանդավառութեամբ։ Բանախօսութեան մը պատասխանելով, գաղթային նախարարը ըսաւ թէ պէտք չէ չափազանցել իր պաշտօնին արդիւնքը։ Յայտարարեց թէ կը հաւատայ որ հարաւային Ափրիկէի մէջ խաղաղութիւնը վերահաստատուած է տեւական կերպով։ Ըսաւ նաեւ թէ կարելի է հաւատք ընծայել պօէր պետերու յայտարարութեանը, որոնց համաձայն, ապագային հաւատարմութեամբ պիտի կատարեն իրենց պարտքը՝ իբրեւ անդամ այն մեծ տէրութեան, որուն կը վերաբերին։

ՏՐԷԶՏԱ.— Սաքսոնիոյ գահաժառանգ իշխանը ամսոյս 19ին Նաբոլի պիտի ուղեւորի։

ՀՌՈՄ.— Լրագիրները կ՚ըսեն թէ Վիլհէլմ կայսրը մայիս 2ին Հռոմ ժամանելով 6ին պիտի մեկնի։

ԲԱՐԻԶ.— Ծերակուտական յանձնաժողովը աւարտեց քննութիւնը ելմտացոյցին զոր Երեսփ. Ժողովը քուէարկած է, եւ, որով 25 միլիոն ֆր.ի խնայողութիւն մը կ՚ըլլայ։

—Ֆրանսական Ակադեմիին երէց անդամ Պ. Էրնէսթ Լըկուվէ, այսօր, յանկարծամահ եղաւ։ Բարիզի մէջ ծնած էր 1807 փետր. 15ին։

ՄԱՏՐԻՏ.— Ծերակուտական ընտրութիւնները ապրիլ 5ին պիտի սկսին։

ՎԻԷՆՆԱ.— Երեսփ. Ժողովը յառաջիկայ շաբթու պիտի սկսի աւստրեւհունգարական պետական պայմանադրութեան վիճաբանութիւնը։ Երիտասարդ-Չեխերը յայտարարեցին թէ վիճաբանութիւնները պիտի չխափանեն։

ԲԱՐԻԶ.— Երեսփ. Ժողովը վաւերացուց Պ. Պ. Մալիզարի, Սիմիանի, Օտիժիէի ու Կիյոթոյի ընտրութիւնները։

—Կ՚ըսուի թէ նախարարապետ Պ. Քոմպ մտադիր է արտօնել ապաստանարաններ վարող կրօնական միաբանութիւնները, հաստատել այն տեղերը, ուր Պետութիւնը չի կրնար պատսպարել կարօտները։

—Ճափոնցիները կը հեռագրեն թէ հոն գրաւուեր են Պոքսըրներուն ղրկուելիք հինգ հազար հրացաններ։

—Քրէտի Լիոնէի վարչական Խորհուրդը որոշեց բաժնետէրերու յառաջիկայ ընդհանուր ժողովին առաջարկել որ յիսուն ֆր. շահաբաժին վճարուի։

ՎԻԷՆՆԱ.— Ֆրանց Եօսէֆ կայսրը ընդունեց Սերպիոյ Թագաւորին քարտուղարը, որ մատոյց Ալեքսանդր Թագաւորին ինքնագիր մէկ նամակը՝ շնորհակալութիւն յայտնող Բուտափեշտի մէջ եղած ընդունելութիւններուն համար։ Քարտուղարը նաեւ պաշտօն ունէր բանակցիլ, որպէս զի տեսակցութիւն մը տեղի ունենայ Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր եւ Սերպիոյ Թագաւորին ու Թագուհիին միջեւ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ եղեռնադատ ատեանին օգնական անդամ Ապտուլլահ Թէվֆիգ պէյի։ Սալիսէի աստիճան՝ Զաթալճայի գաւառին Թաղապետութեան նախագահ Սթավրաքի էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ կայսերազուն իշխան Մէճիտ էֆէնտիի որդւոյն՝ Իօմէր Ֆարուգ էֆէնտիի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ զինուորական վարժարանին դասաւանդութեանց տեսուչ Իսաաթ փաշայի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Աղէքսանդրիոյ Յունաց երեւելիներէն Մանուէլ Ձէբրոնտաքի էֆէնտիի։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ կայսերազուն իշխան Մէճիտ էֆէնտիի կնոջը։ Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Աղեքսանդրիոյ Յունաց երեւելիներէն Մանուէլ Ձէբրոնտաքի էֆ.ի կնոջ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Ինչպէս շաբաթ օրը ծանուցինք, Վեհ. Սուլթանին կողմէ Յունաստանի Գէորգիոս Թագաւորին նուիրուած ականակուռ Իֆթիխար եւ նախարարապետ Պ. Տէլիանիսի շնորհուած ականակուռ Մէճիտիէ պատուանշանները տանելու պաշտօն ունեցող պատուիրակութիւնը, շաբաթ իրիկուն, դէպ ի Պիրէոս ճամբայ ելաւ հելլենական Անֆիկրանի շոգենաւով։ Պատուիրակութիւնը, ինչպէս յայտնի է, կը կազմեն կայս. Թիկնապահ ու զինուորական վարժարանին հեծելակներու մարզիչ Ահմէտ Րահմի փաշա, դնդապետ Թէվֆիգ պէյ եւ ուրիշներ։

—Աթէնքի մէջ մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին օսմ. պատուիրակութիւնը ընդունելու համար։ Վեհ. Սուլթանին կողմէ այդ պատուանշաններուն շնորհուելու լուրը մեծ ուրախութիւն պատճառեց Աթէնքի մէջ։

—Թուրքեւհելլէն առեւտրական պայմանագրութիւնը շաբաթ օրը չստորագրուեցաւ, վասն զի նախարարաց Խորհուրդը պիտի քննէ զայն։ Ստորագրութիւնը տեղի պիտի ունենայ Կ. Պոլսոյ հելլենական նոր դեսպան Պ. Կրիբարիսի հոս ժամանելէն անմիջապէս ետքը։ Այդ առթիւ նորէն յետաձգուած է մաքսային տարբերական սակացոյցին գործադրութիւնը հելլենական ապրանքներու համար։

—Իգտամ կ՚իմանայ թէ երկու կողմի ներկայացուցիչները, այսօր, Խարիճիէի մէջ գումարուելով, պայմանագրութեան վաւերացման գործողութիւնը պիտի կատարեն։

—Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակին Լրագիրը, ըսելէ յետոյ թէ առեւտրական այդ պայմանագրութեան կնքուիլը երկու երկիրներուն վաճառականութեանը համար մեծապէս օգտակար պիտի ըլլայ, կը յայտարարէ թէ մէկ տարուան միջոցին երկու երկիրներուն միջեւ կատարուած արտածումները ու ներածումները մեծապէս աւելցած են։ 1313ին Թուրքիայէն Յունաստան ղրկուած ապրանքներուն արժէքն էր 18,182,889 ղրուշ, բայց տարի մը ետքը 49,807,444 ղրուշի բարձրացաւ՝ այսինքն հարիւրին 200 համեմատութեամբ աւելցաւ։ Յունաստանէն Թուրքիա բերուած ապրանքներուն արժէքը, 1313ին, 26,505,376 ղրշ. էր, մինչդեռ տարի մը ետքը 44,024,959 ղրուշի բարձրացաւ։ Առեւտրական Սենեակին Լրագիրը կը յարէ թէ մէկ տարուան մէջ այդքան ահագին տարբերութիւն մեծ ապացոյց մըն է թէ երկու երկիրներուն միջեւ առեւտրական յարաբերութիւնները ո՛րքան աւելցած են եւ թէ նոր պայմանագրութիւնը ո՛րքան լաւ ազդեցութիւն մը պիտի ընէ երկու երկիրներու տնտեսական կացութեանը վրայ։

Պ. ՏԷԼՔԱՍԷԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Ֆրանսայի Խորհրդարանին մարտ 11ի (Ն. Տ.) նիստին մէջ, կ՚ըսէ Իգտամ, արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ կարգ մը յայտարարութիւններ ընելով, խօսեցաւ նաեւ Կայս. Իրատէի մը համաձայն Ռումէլիի նահանգաց մէջ գործադրուող բարեկարգական միջոցներուն վրայ։

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ նախարարապետ Պ. ֆոն Զէլ, կ՚ըսէ Իգտամ, Խորհրդարանին մէջ եղած հարցապնդումներուն պատասխանելով՝ օսմ. կառավարութեան նկատմամբ բարեկամական յայտարարութիւններ ընելուն առթիւ, դրուատալից խօսքեր ուղղեց Վեհ. Սուլթանին ու Անոր կայս. կառավարութեանը մասին։ Ժողովականները ջերմապէս ծափահարեցին եւ յետոյ շնորհաւորեցին նախարարապետը։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ նախարարապետ Պ. Տանէվ, տեսակցութեան մը պահուն, խստիւ հերքեր է այն լուրը թէ պուլկար կառավարութիւնը զինուորական պատրաստութիւններ կը տեսնէ։

—Պատերազմական Նախարար Բաբրիքով զօրավարին հրաժարականը ընդունուեցաւ։ Պ. Տանէվ փոխանորդաբար պիտի վարէ այդ պաշտօնը։

—Վոլոյի մէջ ձերբակալուած երկու պուլկար աւազակները՝ Աթանաս Բօսքոբով ու Քանավա Աթէնք ղրկուեցան հելլէն ոստիկանութեան կողմէ։

—Խռովարար Եանքով որ Տօպրըճայի մէջ ձերբակալուած էր, Սոֆիայի դատարանին որոշմամբ Սոֆիա տարուեր է հսկողութեամբ։

—Թրնովայի մէջ բանտարկուած խռովարար Ջանչէվ հարցաքննութեան ենթարկուած է՝ Սոֆիայի դատարանին կողմէ ղրկուած հարցաքննիչի մը միջոցաւ։

—Վեց հարիւր Պուլկարներ որոնք ապստամբներէն թելադրուելով իրենց տեղերէն հեռացած էին, գացած տեղերնին հանգիստ չըլլալնուն համար նորէն կայս. կառավարութեան հովանիին տակ վերադարձան։ Օսմ. կառավարութեան պաշտօնեաները ամէն տեսակ դիւրութիւններ կ՚ընծայեն անոնց։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Ծովային նախարարութեան մէջ մօտերս պիտի ստորագրուի պայմանագրութիւնը առաջին կարգի այն զրահաւորին որուն շինութիւնը յանձնարարուած է Արմսթրոնկի զինագործարանին։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչական Խորհուրդին նախագահութեան պաշտօնը անգլիական պատուիրակ Պ. Պալինկթըն Սմիթի փոխանցելու գործողութիւնը այսօր կը կատարուի։

ՊԵՐԱԹԻ (Եանեա) հելլենական հիւպատոս կարգուեցաւ Պ. Սմորոնոս, որ Մոնիկէոսի նախկին աշխատակիցներէն է՝ իբրեւ Թղթակից Աթէնքի։

ՁԿՆԱՐԱՆԻՆ մէջ, ինչպէս ծանուցինք, շաբաթ օրը արարողութիւններ կատարուեցան ելմտական տարեգլուխին առթիւ։ Ներկայ էին Հանրային Պարտքի տնօրէն Պ. Սքնավի ու Ալի Րիզա պէյ, ձկնարանի տնօրէն Ալի պէյ, Հանրային Պարտքի ընդհանուր տնօրէնի քարտուղար ու թարգման Միհրան էֆ. Երազեան, թղթակցութեանց ճիւղին տնօրէն Ղազար էֆ. Երամեան (Նազար էֆ.) եւ ուրիշ պաշտօնեաներ, ինչպէս նաեւ ձկնորս արհեստաւորներու երեւելիները։ Նախ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։ Յետոյ Բազար Պաշը Վասիլաքի էֆ. խօսքը ձկնորսներուն ուղղելով, պարզ թուրքերէնով բանախօսութիւն մը ըրաւ. մաղթեց որ ձկնորսութիւնը բազմարդիւն ըլլայ։ Նաեւ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին համար։ Ներկաները երեք անգամ «Բատիշահըմ չոք եաշա» գոչեցին։ Վասիլաքի էֆ. ապա ծանոյց թէ ամէն տարուան նման տարեգլուխի օրը ձուկերը փոքր քանակութեամբ պիտի ծախուին եւ թէ առաջին անգամ ծախուելիքէն տուրք պիտի չառնուի։ Մէջտեղը դրուած էր ձկնորսի մը կողմէ բերուած կողով մը որ կը պարունակէր պարպունեա, մերճան, բիսի, քալքան եւ քէֆալ։ Ձկնորսները կշռեցին այդ ձուկերը, որոնց իւրաքանչիւրին գլուխը ոսկեզօծ թուղթերով զարդարուած էր։ Կողովին եզերքն ալ ծաղիկներ դրուած էին։ Այդ ձուկերը քսաներեք օխա կշռեցին։ Հանրային Պարտքի տնօրէն Ալի Րիզա պէյ մաս մը դրամ նետեց կողովին մէջ, իբրեւ պարգեւ։ Յետոյ աճուրդը կատարուելով Բերայի ձկնորսներէն Արամ աղա երեք հարիւր յիսունըհինգ ղրուշի գնեց այդ ձուկերը։ Այդ գործողութենէն ետքը ոչխարներ զենուեցան։ Ալի Րիզա պէյ, ըստ սովորութեան, դրամ նետեց ձկնորսներուն վրայ։ Քիչ ետքը սեղան մը տրուեցաւ։ Կերակուրները գրեթէ բոլորովին ձկնեղէն էին։ Ձկնարանի տնօրէն Ալի պէյ ձկնարանին գործառնութեանց վրայ տեղեկութիւններ տալով, ըսաւ թէ 1317ին ընդհանուր վաճառման գումարն էր 10,082,570 ղրուշ, մինչդեռ անցեալ 1318ին եղած է 11,066,626 ղրուշ, որով 984,056 ղրուշի աւելցութիւն մը կայ։ Ասկէ զատ զանազան տեղերու մասնաճիւղերը 376,792 ղրուշի հասոյթ արտադրած են՝ նախորդ տարիէն 74,305 ղրուշ աւելի։ Ձկնարանը 1299 տարիէն մինչեւ 1318ի վերջը 53,665,472 ղրուշի տուրք գանձած է, որով միջին հաշուով տարեկան 2,583,000 ղրուշ կ՚իյնայ, մինչդեռ 1299էն առաջ տարին 1,431,000 ղրուշ կը գոյանար։ Աղի հասոյթն ալ 1318ին 756,400 ղրուշ եղած է, նախորդէն 184,000 աւելի։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Սինոդը, շաբաթ օրուան նիստին մէջ, որոշեց նշանախօսութեանց ու ամուսնութեանց միջեւ եղած ժամանակը կարելի եղածին չափ կարճեցնել, վասն զի անոր երկարելովը անպատեհութիւններ տեղի կ՚ունենան։ Այդ առթիւ հրահանգ պիտի ղրկուի ամէն կողմ։

—Բիլմար գաւառակին գայմագամի օգնական Սերրաքի Բոնոմանթինիոտի էֆ. Յունաց Պատրիարքարանին գործակատարի օգնական կարգուեցաւ եւ մօտերս Կ. Պոլիս պիտի գայ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհանուր տնօրէն Պ. Կասթոն Օպուանօ որ քանի մը օրէ ի վեր Բարիզ գացած էր, շաբաթ օրը Կ. Պոլիս դարձաւ Արեւելեան ճեպընթացով։ Տիկին Օպուանօ, եւ Օսմ. Պանքային, Հանրային Պարտքի վարչութեան եւ ուրիշ հաստատութեանց պաշտօնեաները Սիրքէճիի կայարանը երթալով բարի գալուստ մաղթեցին Պ. Կասթոն Օպուանոյի։

—Պ. Կ. Օպուանօ շաբաթ օրը Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

«ԹԱՀԻՏՐՈՄՈՍ» լրագիրը որ Տպագրական Տեսչութեան կողմէ անպայման կերպով դադարման դատապարտուած էր, շաբաթ օրը նորէն սկսաւ հրատարակուիլ։

ՄԷՔՔԷԻ Էմիրը եւ Հիճազի կուսակալը փետրուար 25 թուականով հեռագրած են կայս. Պալատան առաջին քարտուղարութեան թէ ուխտաւորները, հարիւր ութսուն հազարի չափ, իրենց ուխտը կատարելով Մինա վերադարձեր են, բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին համար։ Ամէնուն առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է։

ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ.— Արտաքին գործծոյ նախարարութեան խորհրդական Նաում փաշայի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը, որ կը բաղկանայ Մալիէի հանրային պարտքի հաշուակալ Մէսուտ պէյէ, Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ.էն եւ ելմտական նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդական Մահմուտ Էսատ պէյէ, շաբաթ օրը գումարուեցաւ Խարիճիէի մէջ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ պաշտօնաթերթը հրատարակեց 1902ի ելմտական տարեշրջանին ընդհանուր հաշիւները։ Հասոյթներու գումարն է 11,933,064 եգիպտական ոսկի եւ ծախքերունը՝ 10,040,128։ Այս վերջին գումարին վրայ եթէ աւելցուի երաշխաւորեալ պարտքին գլխաւորին յատկացուած մասը՝ 66,246, խնայողութեանց գլխին սահմանուած 265,037 եւ ընդհանուր պահեստին յատուկ 1,061,111 ոսկի, կառավարութիւնը կ'ունենայ 716 հազար 134 ոսկիի տրամադրելի գումար մը։ 1902ի տարեշրջանին մէջ 526,940 ոսկի հաւաքուած է Հանրային Պարտքի հաշւոյն։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութեան գրասենեակը, ինչպէս ծանուցինք, շաբաթ օրը փոխադրուեցաւ Զէնարանի Նախկին չէնքը։ Այդ առթիւ արարողութիւններ կատարուեցան, Վեհ. Սուլթանին համար բարեմաղթութիւններ եղան եւ ոչխարներ զենուեցան։ Ներկայ էին տնօրէն Հաֆըզ Վէհպի պէյ, վարչական Խորհուրդին անդամները եւ վարչութեան գլխաւոր պաշտօնեաները։ Այդ չէնքը նորոգուած ու կահաւորուած է։ Ծովի կողմը չէնքին ճակատը խոշոր գիրերով «Շիրքէթի Խայրիէ Իտարէսի» գրուած է։ Վարչական Խորհուրդը շաբաթ օրը նոր չէնքին մէջ գումարեց իր սովորական նիստը։

—Անգլիա յանձնարարուած երկու խոշոր շոգենաւերուն սրահներուն եւ խուցերուն մէջ ելեկտրական լոյս պիտի գործածուի։

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.—Ռուսիոյ դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Մանտելշթամի նախագահութեամբ Կ. Պոլսոյ մէջ կազմուեցաւ «Գրական եւ գիտական միջազգային» Ընկերութիւն մը։ Ընկերութիւնը զոր կը կազմեն ամէն ազգէ անձեր, նպատակ ունի անդամներուն միջեւ տեղեկութիւն հաղորդել աշխարհի բոլոր երկիրներուն մէջ կատարուած գիտական ու գրական յառաջդիմութեանց վրայ։ Այդ գործը պիտի կատարուի հրապարակախօսութիւններով, որոնցմէ ետքը վիճաբանութիւններ պիտի կատարուին։ Առաջին հրապարակախօսութիւնը կատարեց անցեալ շաբաթ օրը, Պ. Զաքքանինի որ խօսեցաւ Իտալիոյ արդի բանաստեղծներէն Ճիոզուէ Կարտուչչիի կեանքին եւ գործերուն վրայ։ Այդ հրապարակախօսութիւնը մեծ շահեկանութեամբ լսուեցաւ ու ծափահարուեցաւ։ Ընկերութեան անդամներն են Օսթրորոկ կոմսը ու կոմսուհին, Պ. Սֆորցա, Արիվապէնէ կոմսը, Պարլոթի մարքիզը, տոքթ. Միցցի, Պ. Բոզանքօ եւ այլն։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Հագիգաթի մէջ կը կարդանք.—«Թանի կողմէ Մանասդըր ղրկուած մասնաւոր թղթակից մը մարտ 6 թուականով հետեւեալը կը գրէ նոյն թերթին. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն Րումէլիի Նահանգաց մէջ գործադրուող նոր միջոցները մեծ ուրախութիւն պատճառած են կայս. բոլոր հաւատարիմ հպատակներուն։ Իսլամ ու քրիստոնեայ բոլոր ժողովուրդները այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ կ'ընեն Վեհ. Սուլթանին համար։ Այսօր տեսակցեցայ Մանասդըրի կուսակալ Ալի Րիզա փաշայի հետ որ յայտարարեց թէ կայս. Իրատէին համաձայն կը ջանայ ժամ առաջ գործադրել տրուած որոշումները եւ թէ հանրային բարեկարգութիւնը աւելի ապահովելու համար նորէն ոստիկանները պաշտօնի կոչուած է։ Նոր որոշմանց համաձայն անուանուած դատարանի նախագահներ եւ ընդհանուր դատախազի օգնականները Մանասդըր ժամանելով գործի ձեռնարկած են։ Ասոնց ամէնքն ալ իրաւագիտական կայս. վարժարանին շրջանաւարտներէն են։ Պայրամի առթիւ ազատ արձակուեցան թեթեւ յանցանքներու համար դատապարտուած իննսուն բանտարկեալներու, որոնք «Պատիշահըմ չոք եաշա» գոչեցին։ Րումէլիի կայս. Նահանգաց ժողովուրդներուն անդորրութեանը ու երջանկութեանը համար կայս. Իրատէով գործադրուող միջոցներուն հետեւանքով նոյն նահանգաց ժողովուրդը ամենայն անդորրութեամբ իր գործերովը կը զբաղի եւ միշտ բարեմաղթութիւններ կ'ընէ Վեհ. Սուլթանին համար։»

—Րումէլիի նահանգաց մէջ, կ'ըսէ Սէրվէթ, ութ հարիւր բանտարկեալներ ազատ արձակուեր են։

—Նոյն թերթը կիմանայ թէ յանձնաժողով մը ղրկուած է Սէրէզ՝ Պուլկարիայէն ամէն օր հասնող գաղթականներուն պարէկեցութեանը եւ անոնց բնակարաններուն վերաշինութեանը հսկելու համար։

—Մանասդըրէն կը գրեն թէ Տուրաճի պահեստի գունդը դրօշի տակ կոչուելով տեղւոյն զօրանոցին առջեւ հաւաքուեր է։ Կուսակալին կողմէ ճառ մը արտասանուելով ամէնքն ալ «Պատիշահըմ չոք եաշա» գոչեր են։

ԲԱՐՐԻՔՈՎ ԶՕՐԱՎԱՐԸ.— Սէրվէթի մէջ կը կարդանք.—«Ինչպէս յայտնի է, Ֆէրտինանտ իշխանը ընդունեց պատերազմական նախարար Բարրիքով զօրավարին հրաժարականը։ Այդ պարագան գոհացուցիչ է, վասն զի Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ կ'ըսէ թէ Պուլկարիոյ պատերազմական նախարարը հակառակ է խաղաղասիրական քաղաքականութեան, որուն բարեբաղդաբար նախամեծարութիւն տրուեցաւ Սոֆիայի մէջ։ Զօրավարը գլխաւոր խեղադիրն էր եղածներուն։ Այդ կերպով իր պաշտօնակիցներուն վստահութիւնը կորսնցնելով, պարտաւորուեցաւ հրաժարիլ։»

ՍԿԻՒՊԻ մէջ, կ'ըսէ Սէրվէթ, իտալական նոր հիւպատոսութիւն մը հաստատուելով, այդ պաշտօնը յանձնուեցաւ Սոբակնա մարքիզին։

ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Կայս. Պալատան երկրորդ քարտուղար ու սենեկապետ Իզզէթ փաշա, երէկ, Ծովային Նախարար Հասան փաշայի ապարանքը երթալով, որպիսութիւնը հարցուց։

ԱՒԵՒՏՐԱԿԱՆ ու հանրօգուտ շինութեանց Նախարարը Կայս. Պալատ մատոյց ցուցակ մը, ուր նշանակուած են ելմտական 1318 տարուան մէջ արտած մնացորդները եւ հնարիչի արտօնագիրները։

Գ. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ (Մանասդըր) զինուորներէն ութ հարիւր նոր զինուորներ, որոնք, կ'ըսէ Իգտամ, առժամաբար Իզմիրի զօրանոցը կը գտնուէին, անցեալ շաբթու Մախսուսէի Թահիթ շոգենաւով նոյն զօրաբանակը ղրկուեր են։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ կը գրեն թէ տեղւոյն օսմ. դեսպան Միւզիւրիւս փաշա, անցեալ երկուշաբթի, ներկայ գտնուեր է Պըքինկէմի պալատան մէջ Լուսաւոր Թագաւորին կողմէ կատարուած ընդունելութեան։ Միւզիւրիւս փաշա երեքշաբթի գիշեր ալ ներկայ գտնուեր է Անգլիոյ Թագաւորին ու Թագուհիին ամուսնութեան 40րդ տարեդարձին առթիւ Պըքինկէմի պալատան մէջ տրուած պարահանդէսին։

ՍԹՈՔՀՈԼՄԻ օսմ. դեսպան Շէրիֆ փաշա, կ'ըսէ Մալիւմաթ, մարտ 9ին (Ն. Տ.) ներկայացեր է Շուէտ–Նորվէկիոյ Օսքար Թագաւորին։ Տեսակցութիւնը ժամ մը տեւեր է։ Օսքար Թագաւորը հաճոյքով յիշեր է Կ. Պոլիս կատարած ուղեւորութիւնը եւ իրեն եղած ընդունելութիւնները։ Յանձնարարեր է դեսպանին՝ յառ կայս. Գահոյից մատուցանել իր բարեկամական զգացումները Վեհ. Սուլթանին ու Անոր կայս. կառավարութեանը նկատմամբ։ Օսքար Թագաւորը օսմ. դեսպանին ձեռքը բռնելով, մաղթանքներ ըրեր է օսմ. բանակին զարգացմանը համար։ Շէրիֆ փաշա ալ շնորհակալութիւն յայտներ է։ Օսքար Թագաւորը, Րումէլիի Նահանգաց մէջ գործադրուող որոշումներուն վրայ խօսելով, ըսեր է թէ մեծապէս կը գովէ Վեհ. Սուլթանին բարձր ծիրքերը եւ թէ ամէն կերպով ապահով է որ Րումէլիի Նահանգաց մէջ գործադրուող նոր որոշումները խիստ օգտակար արդիւնքներ պիտի ունենան։

ՆԱԽԱՅԻՆ ֆէրիգ ֆոն Հոֆէ փաշա, իր խնդրանօք, հանգստեան կոչուեցաւ չորս հազար ղրուշ ամսաթոշակով։

ՄԱՏՐԻՏԻ մէջ գումարուելիք ծովային ու ցամաքային առողջապահական համաժողովին օսմ. կառավարութիւնն ալ պիտի մասնակցի։

ԲԱՐԻԶ գտնուող պուլկար եւ սերպ ուսանողները, կ'ըսէ Մալիւմաթ, տեղւոյն օսմ. դեսպանատունը դիմելով, յայտարարեր են որ ցաւօք իմացած են կարգ մը Պուլկարներու չարագործական արարքը եւ թէ լրագիրներու միջոցաւ պիտի ծանուցանեն որ այդ արարքները նողկալի են։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց Նախարար Թէվֆիգ փաշա, կ'ըսէ Սէրվէթ, երէկ, չկրցաւ Բ. Դուռը երթալ եւ իրիկուան այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ դեսպանին։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ փողոցները ջրելու համար Քաղաքապետութեան եւ Ջուրի Ընկերութեան միջեւ կնքուած պայմանագրութիւնը, որուն պայմանաժամը աւարտած էր, վերանորոգուեցաւ տասներկու տարուան համար։ Խճուղիները փոխանակ օրը երկու անգամի երեք անգամ պիտի ջրուին, իսկ սալայատակները երկու անգամ։ Իւրաքանչիւր քառակուսի մեթր տեղի վրայ մէկ լիտրը ջուր պիտի թափուի.

ԵՍԱՅԵԱՆ ԷՖ.Ի ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Եղեռնադատ ատեանը, շաբաթ օրը դատեց Յովհաննէս Ճերմակեան, Վիքթոր, Բօզօ Գուրբուպամեա եւ Սափրիչ Հասան որոնք երկու տարի առաջ Իզմիրի մէջ Եսայեան էֆ.ն սպաննած ըլլալնուն համար ամբաստանուած էին։ Ասոնցմէ Բօզօ ու Վիքթոր, իբր սպանութեան հեղինակ, մահուան դատապարտուեցան։ Հասան՝ իբրեւ օժանդակ՝ երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան. իսկ Յովհաննէս Ճերմակեան՝ անպարտ արձակուեցաւ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ կը հեռագրեն թէ Միջերկրականի ռուս նաւատորմին հրամանատարը ու քսանըհինգ սպաներ Երուսաղէմ երթալով 24 ժամ մնացեր եւ ուխտատեղիները այցելեր են։ Հրամանատարը շնորհակալութիւն յայտներ է տեղական կառավարութեան կողմէ եղած ընդունելութիւններուն համար։

ԻԶՄԻՐԻ մաքսատան փետրուար ամսուան հասոյթը եղած է 1,726,298 ղրշ.։

ՄԱՀԱՑՈՒԹԻՒՆ. — Փետրուար 22էն մինչեւ մարտ 1 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 303, որոնց 195ը իսլամ (95 այր, 100 կին), 87ը՝ քրիստոնեայ (53 այր, 34 կին) եւ 21ը՝ հրեայ (8 այր, 13 կին).

ՇԱԲԱԹ ՕՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Պոլսոյ, Սիւլէյմանիէ կողմը, Մէհմէտ Փաշա Եօքուշը, Թաղը, Թըղթը Հոճի Խալիլի տունէն շաբաթ օրը ժամ 6ին հրդեհ ծագելով, ամբողջէնքը այրեցաւ։ Տասնըհինգ սենեակ ունէր եւ ապահովագրուած չէր։ Կրակը սկըսած էր միջին յարկը գտնուած վառարանի խողովակին չափազանց տաքնալէն։ Տնեցիները, որոնք վերի յարկը կը գտնուէին, հազիւ կրցան ինքզինքնին ազատել։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—Բրիօրիթէ 4% օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերու տէրերուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1/14 մարտին աւարտող 25 թիւ կտրօններուն վճարումը պիտի կատարուի մարտ 1/14էն սկսեալ. վերջին 1/14 փետրուարի վիճակահանութեան մէջ շահած պարգեւներն ալ պիտի վճարուին Օսմ. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին մէջ, ամէն օր, առտուան ժամը 10էն սկսեալ մինչեւ 2, կէս օրէն յետոյ. իսկ ուրբաթ օրերը՝ 10էն մինչեւ կէս օր, (Ռ. Ե.)։ Պայմանաժամը նախապէս աւարտած կտրօններուն եւ շահած պարգեւներուն վճարումներն ալ պիտի կատարուին նոյն օրերուն եւ ժամերուն մէջ։ Ի փոխարէն կտրօններուն եւ պարտաթուղթերուն, որոնց ընկերացած պէտք է ըլլան թուաւոր պորտորօներ, պարտաթուղթի տէրերուն պիտի յանձնուի ընկալագիր մը, որ իր շրջաբերութեան հանուած թուականէն 10 օր յետոյ, պէտք է ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին, վճարուելու համար։ 3—3

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՒՆԻՕՆ Ապահովագրական Ընկերութեան Տնօրէնութիւնը 1/14 մարտէն սկսեալ իր գրասենեակները փոխադրած է, Պոլիս, Սուլթան Համամ, Նորաշէն Քաթըրճի օղլու բասաժը։ 11—20

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շաբաթ օրը Ս. Պատրիարքը Դատական նախարարութեան պաշտօնատունը երթալով, տեսակցեցաւ նախարար Բարձր. Ապտիւրրահման փաշայի հետ։

—Ս. Պատրիարքը անցեալ ուրբաթ օր իր հետ ունենալով Քաղաքական Ժողովոյ անդամ Նուպուեան եւ Տէր Ներսէսեան էֆ.ները, Նշան Թաշ, Մեծ–Եպարքոս Բարձր. Ֆէրիտ փաշայի ապարանքը երթալով, ցաւակցութիւն յայտնեց անոր մօրը մահուան առթիւ։

—Գուրպան Պայրամի առթիւ, Իզմիրի Առաջնորդ Սրբազանը, հակառակ իր անձնական տկարութեան, իր հետ ունենալով Տ. Յովհաննէս քահանայ Մինասեան եւ Քաղաքական ու Տնտեսական Ժողովներու անդամներէն երկու հոգի, այցելութիւն տուեր է քաղաքին կառավարիչ Քեամիլ փաշայի եւ կառավարական պաշտօնատարներու։

—Իզմիրի Գուսաւեան վարչութեան Թաղ. Ժողովը ու Տնտեսական Խորհուրդը խառն նիստ մը ըրեր են անցեալ երկուշաբթի, խորհրդակցելու համար այն միջոցներուն վրայ, որոնք պէտք է ձեռք առնուին, ազգ. երկսեռ վարժարաններու պաշտօնեաներուն յետնեալ թոշակները վճարելու եւ միանգամ ընդ միշտ կանոնաւորելու համար անոնց վճարումը։ Կարծիքներու փոխանակութենէ յետոյ, որոշուեցաւ որ Ուսումնական Խորհուրդը՝ Քաղաքական Ժողովի մէկ քանի անդամներուն ընկերակցութեամբ, անմիջապէս ձեռնարկէ այն հանգանակութեան, որ ամիսներ առաջ որոշուած, բայց անգործադրելի մնացած էր։

—Զէյթունի Թաղ. Խորհուրդը վերջերս հաստատեր է կիրակնօրեայ լսարան մը, ժողովրդեան մէջ բարեպաշտութեան մակարդակը բարձրացնելու եւ ամէն դասակարգի մէջ ընթերցասիրութեան փափաքը զօրացնելու համար։ Լսարանը հաստատուեր է տեղական կառավարութեան արտօնութեամբ։ Ամէն կիրակի ժամը 5ուկէսէն 6 այնտեղ կը հաւաքուի բարեպաշտ դասակարգը՝ հսկողութեամբ նոյն եկեղեցիին երաժիշտ դասատուին, որ ժամ մը աւելի կը խօսի եւ կը բացատրէ Եկեղեցիի տօներուն, ծէսերուն եւ արարողութիւններուն ինչ ինչ մասերը։ Տ. Կարապետ եպիսկոպոս Թէքէեան՝ Զէյթունի վանքին վանահայրը՝ քաղաք իջնելով, Ս. Յովհաննէս եկեղեցիին մէջ պատարագ մատուցեր եւ հակառակ խիստ օդին, մեծ բազմութիւն մը ներկայ գտնուեր է։ Տեղացի ազգայիններէն մէկը՝ Աստուածատուր աղա Եզեկիէլեանց լսելով որ Տ. Նիկողոս եպիսկոպոս չքաւոր եւ անմխիթար վիճակի մէջ անկողնոյ կը ծառայէ, բերել տուեր եւ իր բնակարանը հիւրասիրելով կը դարմանէ զայն։ Տ. Նիկողոս եպիսկոպոս բաւական ապաքինած ըլլալով կրնայ եկեղեցի իջնել։

—Այսօր Վան կ'ուղեւորին Տ. Համազասպ եւ Տ. Մաթէոս վ. Ները՝ որոնք ժամանակէ մը ի վեր Պատրիարքարան կը մնային։ Ասոնք Վանայ Առաջն. Տեղապահ Տ. Սահակ եպիսկոպոսի տրամադրութեան ներքեւ պիտի պաշտօնավարեն Վանայ եկեղեցիներուն մէջ։

—Խարբերդի առաջնորդ ընտրուեր է Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ եպսկ. Դիմաքսեան։ Սակայն Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս իր ֆիզիքական վիճակին պատճառաւ հարկադրուած ըլլալով չընդունիլ այս պաշտօնը, իր հրաժարականը ղրկած է։

—Մուշի առաջնորդական ընտրութեան համար, հետեւեալ եռապատիկ ցանկը ղրկուած է Պատրիարքարանէ.— Տ. Խոսրով Ծ. Վ. Պէհրիկեան։ Տ. Մկրտիչ Վ. Աղաւնունի, եւ Տ. Դանիէլ Վ. Գալէմքեարեան։

—Ս. Պատրիարքը երէկ իրիկուն Մայր եկեղեցի իջնելով, անցեալ կիրակի օրուան քարոզը շարունակեց, խօսելով կամքին, միտքին ու սրտին գերազանց ձիրքերուն վրայ։

—Տնտեսական Խորհուրդը իր անցեալ ուրբաթ օրուան նիստին մէջ սա տնօրինութիւնները ըրաւ.— 1.—Պէյքոզի եկեղեցւոյ Սնտուկի մատակարարութեան հաշուետոմարը ղրկուած էր Տնտես. Խորհրդոյ ի քննութիւն։ Հաշուեքննութեան առթիւ հարկ դատուելով ինչ ինչ բացատրութիւններ առնել, որոշեց իր յաջորդ նիստին հրաւիրել նոյն Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետը։ 2.— Նախորդ նիստի որոշման համաձայն, Տնտես. Խորհրդոյ ներկայացաւ Էյուպի Ս. Եղիա եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ դիւանը, Դանիէլեան որբոց նոյն եկեղեցւոյ Սնտուկէն ունեցած պահանջքին խնդրոյն համար։ Խնդրոյն նկատմամբ հարկ եղած խորհրդակցութիւնները կատարուելով, այդ պարտուց վճարմանը համար վերջնական տնօրինութիւն մը տեղի ունեցաւ եւ որոշուեցաւ յայտագրել Ս. Պատրիարքին եւ գործադրութիւնը խնդրել։ 3.— Օրթագիւղի Նախորդ Թաղ. Խորհուրդը ըստ օրինի մատուցած էր իր պաշտօնավարութեան ժամանակամիջոցի հաշիւները՝ սկսեալ 1899 մայիս 1է մինչ ցվերջ սեպտ.ի 1902 տարւոյ։ Խորհուրդը որոշեց կատարել հարկ եղած կանոնական քննութիւնը եւ յանձնեց նոյն հաշիւները Կեդր. Համարակալին՝ ի նախաքննութիւն։ 4.— Զատկի առթիւ Պատրիարքարանի բարապանաց եւ սենեկապանաց շինուելիք հանդերձեղէններու պատրաստութեան համար հարկ եղած նուազուրդը կատարուեցաւ ի ներկայութեան գերձակներու, եւ վերջնական տնօրինութիւնը վերապահուեցաւ յաջորդ նիստին։— Խորհուրդը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ գլխաւորաբար Ս. Խաչի, Ալթը–Մէրմէրի, Պէյլէրպէյի եւ Գուրուչէշմէի եկեղեցեաց վերաբերեալ հաշուական խնդիրներով։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ այրի տիկին Փարիս Ս. Փէթոյեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղան Հիւանդանոցիս։— Տիկին Տիրուհի Ս. Կիւլպէնկեան 108, Տէր եւ Տիկին Գալուստ էֆ. Ս. Կիւլպէնկեան 108, Տէր եւ Տիկին Գառնիկ էֆ. Ս. Կիւլպէնկեան 108, Տէր եւ Տկն. Վահան էֆ. Ս. Կիւլպէնկեան 108, Տէր եւ Տիկին Տիգրան էֆ. Ճիւզէրեան 108, Տէր եւ Տիկին Տիգրան էֆ. Թիւրապեան 54, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր էֆ. Ստեփանեան 40, Տէր եւ Տիկին Սարգիս էֆ. Կիւտէճեան 40, Մկրտիչ էֆ. Պետրոսեան 40 ղրուշ։ (Հոգաբարձութիւն)

Այրի Տիկին Զիպա Ս. Պօշնակեան, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Ս. Պօշնակեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Տօքթօր Աբրամ Ս. Պօշնակեան, Մարուքէ էֆէնտի Ֆրէնկեան, Նոյնպէս Պօշնակեան, Ֆրէնկեան, Քէօմիւրճեան, Մանկասարեան, Արսէնեան, Մկրտիչեան (Ֆիլիպէ), Տօքթօր Ռընճեան (Բարիզ), Տէյիրմէնճեան, Սեդրաքեան, Թաշճեան եւ Գրիգորեան (Պօսթըն) ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զաւակնին մանկ վաղամեռիկ

ՕՐԻՈՐԴ ԵՒԳԻՆԷ Ս. ՊՕՇՆԱԿԵԱՆԻ

որ հանգաւ ի Տէր, յետ կարճատեւ հիւանդութեան, ի հասակի 34 ամաց։

Յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը պիտի կատարուի վաղը երեքշաբթի առաւօտ, ժամը 4ին, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ, ուր արդէն փոխադրեալ է հանգուցելոյն մարմինը։

Բերա, 3 Մարտ 1903

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՕՊԼ)

ՔԷՕԼՆ, 15 մարտ. — Քէօլնիշէ Ձայթունկ Բեդերսպուրկէն հեռագիր մը կը հրատարակէ՝ ծանուցանող թէ պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կը հաւատուի որ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին զինուորական շարժմանց ճիւղին պետ Պ. Աթանասիէվի Օտեսա ուղեւորիլը քննական պտոյտ մըն է, ինչպէս կ'ընէ սովորաբար։

ԱԹԷՆՔ.—Երեսփ. Ժողովը սկսաւ վիճաբանիլ ներկայացուած զանազան ծրագիրներու վրայ։ Ժողովը մերժեց առաջարկութիւն մը՝ նախամեծարութիւն տալու նախարարական ծրագիրներուն։ Ասոր վրայ նախարարապետ Պ. Տէլեաննիս յայտարարեց թէ դահլիճը միշտ պիտի թախանձէ այդ ծրագիրներուն քուէարկութեանը վրայ։

—Լրագիրները զրոյց մը կը յիշեն թէ նախարարութեան տագնապ մը մօտալուտ է։ Բայց նախարարական շրջանակներուն մէջ կը հերքուի այդ լուրը։

ՊԷՐԼԻՆ. — Լուքսօրէն կը հեռագրեն Վոլֆ գործակալութեան թէ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը հարսանիթեան վարակուեր է հոն. մինչեւ հիմա հիւանդութեան ընթացքը սովորական է։

ԳԱՀԻՐԷ.— Գերմանիոյ Էթէլ Ֆրիտրիխ իշխանին առողջական վիճակը միշտ կը բարւոքի։

ՀՌՈՄ.— Պապը իր ներկայութեանը ընդունեց Վատիկանի ֆրանսական դեսպան Պ. Նիզարը ու դեսպանատան պաշտօնատարները որոնք իբրեւ արտասովոր պատուիրակութիւն ներկայացան՝ Լէոն ԺԳ.ը շնորհաւորելու իր յոբելեանին առթիւ։ Պապը պատասխանելով ըսաւ թէ մեծ սէր կը տածէ Ֆրանսայի նկատմամբ եւ յարեց թէ կը մաղթէ որ Ֆրանսա ընաւ չկորսնցնէ այն բանը որ այնքան մեծ հանդիսացուց Ֆրանսան։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 15 մարտ.— Այսօր ծերակուտական ընտրութիւն մը կատարուեցաւ Տէօ–Սէվր նահանգին մէջ։ Նախարարական ընտրելի Պ. Ակկլոն ընտրուեցաւ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Համալսարանին դասախօսութիւնները դադրեցան։

ԲԷՇԹԱ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ անկախութեան կուսակցութիւնը կը շարունակէ խափանել զինուորական ծրագրին վիճաբանութիւնները։

ԳԱՀԻՐԷ.— Էթէլ–Ֆրիտրիխ իշխանին առողջական վիճակը զգալապէս բարւոքեցաւ։

ՊՈՒՔՐԷՇ. — Նախարարապետ Պ. Սթուրտզա, հինգշաբթի օրը, Երեսփ. Ժողովին պիտի ներկայացնէ օրինագիծ մը՝ հինգ միլիոն ֆր.ի արտասովոր վարկի մը համար. ասոր կէսը պիտի յատկանայ շարունակելու Քէօսթէնճէի նաւահանգիստին շինութիւնները։

ՀՌՈՄ.—Կարտինալներու յառաջիկայ ժողովը յունիսին պիտի կատարուի։ Կը յուսացուի որ այդ միջոցին պիտի կարգադրուին Ֆրանսայի ու Աւստրիոյ հետ եղած դժուարութիւնները։

ԲԱՐԻԶ.—Սակարանի գործողութիւններու վրայ հաստատուած տուրքէն 808 հազար ֆր. գոյացաւ, այսինքն նախատեսուածէն 114,500 եւ 1902ի փետրուարէն ալ 123,500 ֆր. աւելի։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պ. ՏԷԼՔԱՍԷԻ ՃԱՌԸ

ԲԱՐԻԶ, 12 մարտ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ ընկերվարական երեսփոխան Պ. Մարսէլ Սէմպա ալ խօսեցաւ արտաքին քաղաքականութեան վրայ։ Յետոյ բեմը ելաւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ որ նախ խօսելով Ֆրանսայի ու Մեծն Բրիտանիոյ լաւագոյն յարաբերութեանց վրայ, ըսաւ թէ Մարոքի նպաստաւոր վիճակ մը ունենալը էական ապահովութիւն մըն է Ալժէրիոյ համար եւ թէ հակառակ պարագան վտանգ մը կը կազմէ Ալժէրիոյ մասին։ Պ. Տէլքասէ յարեց. — «Բնութիւնն իսկ սերտ համերաշխութիւն մը հաստատած է ափրիկեան այդ երկու երկիրներուն միջեւ։ Հետեւաբար չենք կրնար ընդունիլ որ ներքին խնդիրներու համար օտար միջամտութիւն մը կատարուի, վասն զի մենք իսկ, հակառակ շահերու այդ համերաշխութեան, չենք միջամտեր։ Ետ կենալը, սակայն, անտարբերութիւն չի նշանակեր։ Ի՞նչպէս կրնանք անտարբեր մնալ մեր քաղաքական ու տնտեսական շահերուն առջեւ։»

Պ. Տէլքասէ Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին վրայ ալ խօսեցաւ Վէնէզուէլայի խնդրին առթիւ, որուն համար քննադատուած էր թէ Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին դիմում չէ ըրած։ Պ. Տէլքասէ յետոյ ըսաւ թէ այդ ձեռնպահութիւնը անհրաժեշտ ընծայած էին Վէնէզուէլայի մէջ Ֆրանսայի ունեցած առեւտրական շահերը։ Արտաքին գործոց նախարարը յարեց թէ իրաւարարութեան գործը պէտք չէ չափազանցել։ Բոլոր վէճերն ալ կարելի չէ նոյն ատեանին ներկայացնել, վասն զի անոր վարկը պիտի կոտրի եւ գործնական ձեռնհասութիւնը պիտի փճանայ, երբ ամէն բանի համար անոր դիմում ըլլալ ուզուի։ Պ. Տէլքասէ յարեց թէ շատ խնդիրներ կարելի չէ անոր ներկայացնել, վասն զի կան այն տեսակ պարագաներ, ուր երկու կողմի արժանապատուութիւնը արգելք կ'ըլլայ հաշտութեան։ Իրաւարարութիւնը կը ջնջէ այդ դժուարութիւնը։ Այն տեսակ յեղաշրջում մըն է ատիկա, որուն յաջողութիւնը պէտք չէ վտանգել։ Պ. Տէլքասէ ըսաւ թէ կան ծանր շահեր զոր մեծ ժողովուրդ մը չի կրնար ուրիշին գնահատմանը ենթարկել եւ այդ շահերուն երաշխաւորութիւնը կը գտնուի զինուորական ոյժի մը մէջ՝ իրենց կարեւորութեան համեմատութեամբ։ Պ. Տէլքասէ զինընկէցութեան մասին յայտարարեց.

«Չեմ գիտեր թէ այս աշխարհի վրայ, իր կազմութեան վիճակին մէջ, զինընկէցութիւնը պիտի կրնա՞յ իրականալի ըլլալ, թէ ժողովուրդները պիտի հաւանի՞ն իրենց մէջ չունենալ իրենց գոյութեան երաշխաւորութիւնները։ (Աջակողմեան ու կեդրոնեան կը ծափահարեն։ Ձախակողմեան կ'ընդմիջեն։) Գիտցած այն է թէ ես որ մեր պատմութիւնը չեմ մոռնար, որ մեր դիւանագիտութեան մէջ խաղաղութեան համար ապահով աջակցութիւն մը գտած եմ, եւ որ ամէն օր աւելի զօրաւոր հանդիսացող բանակ մը կը տեսնեմ, կը յայտարարեմ թէ Ֆրանսա չի կրնար զինընկէցութեան նախաձեռնութիւն մը ստանձնել եւ թէ ես ալ չեմ կրնար անոր անունով այդ տեսակ բան մը ընել։»

Պ. Տէլքասէ միջազգային խնդիրներու վրայ տեղեկութիւններ հաղորդելէ ետքը, ըսաւ թէ Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութեան ամէնէն մեծ գաղափարն է ֆրանքօ–ռուս դաշնակցութիւնը, երկու երկիրներու գերագոյն շահերուն վրայ կնքուած եւ որ անփոխարինելի գործիքն է Եւրոպայի մէջ Ֆրանսայի մեծութեանը եւ աշխարհի մէջ անոր ընդարձակուելուն։ Յետոյ Ժողովը վստահութեան քուէ տուաւ դահլիճին։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Բաց ի անգլիական քոնսոլիտէն, միւս բոլոր թուղթերն ալ, թէ՛ օսմանեան եւ թէ օտար, քիչ շատ վրայ դրած են։ Անգլիական քոնսոլիտէն ո՛չ միայն վրայ դրած չէ, այլ փոքր բան մըն ալ կորսնցուցած է։ Օսմանեան քոնսոլիտէն երկու շաբաթի չափ տկար մնալէ յետոյ, շաբաթ օր բարձրացում մը ունեցաւ եւ Սակարանը գոցուելէ յետոյ, շաբաթ գիշեր եւ երէկ Բերայի մէջ մինչեւ 32 ղրշ. 36 փարա գործ եղաւ առանց կտրօնի, որ ըսել է 33 ղրշ. 16 փարա։ Այսօր ալ գնողները մեծամասնութիւն են Սակարանին մէջ եւ բաւական գործառնութիւն կ'ըլլայ թէ՛ քոնսոլիտէի եւ թէ երկաթուղիի վրայ, որ կ'արժէ 125. 25 ֆր։

—Ինչպէս քիչ մը վերը ըսինք, պէտք է գիտնալ թէ հետեւեալ թուանշաններուն մէջ օսմ. քոնսոլիտէ կտրօնը վճարուած—զեղչուած—վիճակով կը նշանակենք։ Ինչպէս նաեւ Լոնտոնի Սակարանի հեռագրական գինը առանց կտրօնի նշանակուած է, իսկ Բարիզի գինը տակաւին նոյնութեամբ է, որովհետեւ տակաւին հոն՝ Բարիզ չէ կտրուած եւ միայն յառաջիկայ հաշուեյարդարումի օրը կը կտրուի ըստ օրինի։

—Անցեալ տարի ալ գրեցինք ճիշտ ներկայ պարագաներու մէջ, այսինքն մարտի կտրօնը զեղչուած միջոցին, բաւական վրայ դրաւ օսմ. քոնսոլիտէն, այնպէս որ այս տարուան պէս, անցեալ տարի ալ կտրօնը գրպանելէ յետոյ, դարձեալ միեւնոյն գիներով թուղթ ունեցան «մալճի»ները եւ հասարակները։ Բարի ախորժակ։

Մ. Հ.

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 1 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	32	36
Ամէնէն բարձր գին	»	32	38 1/2
Ամէնէն վար գին	»	32	33 1/2
Րումէլիի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	124	12
Ամէնէն բարձր գին	»	124	62
Ամէնէն վար գին	»	124	12

ԲԱՑՈՒՄ 3 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ղ. Կ.	32	32 1/2
Րումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	125	37
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		—	—
Յու. Օթմ. Շանտ է Վալէօռ		6	13
Յամ. Ապահ. Ընկ.		4	22
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	10
» ժուիսանս		1	65
» պարտաթուղթ		494	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		497	—
Թրանսվալ		147	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		266	25
Լավրիոն		94	—
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	37
« պարտաթուղթ «		527	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 3/4
Պէրլին անտոլիս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	—
Քրիմից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	03
Մէթալիք	»	—	—
ուպլի Ծոլոզրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 14 Մարտ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	91	69
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	49	75
» » » Գ. բաց.	29	87
» » » Դ. գոց.	29	50
Օսմանեան Պանքա	14	25
Ռուսական 1890	—	—
Հելլէնական 5%	42	50
» Մոնօփօլ	44	—
Պուլկարական 1888	92	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	107	75
Տօմինիա	105	—
Թրանսվալ	5	68
Այտին երկաթուղի	12	50
Փոխանակագիր	25	38 3/4

ԲԱՐԻԶ, 14 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3%		100	17
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	30	40
գոց.	»	30	60
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	32	97
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	607	—
Օսմանիէ	»	—	—
Րումէլի երկաթուղի	»	128	75
Օսմ. մաքսատուն	»	—	—
Օսմ. Ռէժի	»	273	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4%	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1121	—
Իտալական Ռանթ	»	102	60
Սպանիական արտաքին	»	92	05
Թրանսվալ	»	147	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	165
Դրամագլուխ	»	—	—

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ–ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵԶՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Տէքէ Չաղըճըլարի դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամաղութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՍԻՐՕ ՏԸ ՌԷՖՕՌ ԻՕՏԷ
ԳՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիռօ Անթիսքօրպիւթիքի և Մօրիւ ձկան իւղին տեղ՝ աւշականութեան, տժգոյն ու տկարակազմ տղայոց մորթի փշտիկներուն դէմ. ինչպէս նաեւ վիզի գնտիկները հալեցնելու և ախորժակը բանալու համար։
Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց
և բոլոր դեղարանաց մէջ A.

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հանր. Պարտքի Վարչ. Խորհուրդը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յառաջիկայ մարտ 1/14էն սկսեալ հարիւրին ½ տոկոս պիտի տրուի, օսմ. հանր. պարտքի քոնվէրսիոն եղած պարտաթուղթերուն 39 թիւ կտրօնին վրայէն։ Վճարումները պիտի կատարուին մինչեւ յառաջիկայ 1/14 օգոստոս կտրօնին վրայ նշանակած քաղաքներու մէջ։ Այդ թուականէն յետոյ Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի վճարուին։ 5—7

⁂

4 % քոնսոլիտէի (Օսմանիէ) փոխառութեան օսմ. պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ մարտ 1/14էն սկսեալ, թիւ 26 կտրօնին, ինչպէս նաեւ միեւնոյն փոխառութեան փետր. 1/14ի վիճակահանութեան մէջ շահած պարգեւները պիտի վճարուին Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին մէջ։ Ի փոխարէն պարտաթուղթերուն եւ կտրօններուն, որոնց պիտի ընկերանան թուաւոր պորտորոններ, պարտաթուղթի տէրերուն պիտի յանձնուի ընկալագիր մը՝ որ պարտի վճարման համար ներկայացուիլ Օսմ. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին, անոր յանձնումի թուականէն 10 օր յետոյ։ 4—5

8/21 մարտ 1903

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ամերիկեան բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի առանձնաշնորհ և շահաւոր պայմաններով է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է. ազատ ճամբորդութեան, մահուան [illegible] և պատերազմի, [illegible]։ [illegible] բոլիսը կ՚երաշխաւորէ փոխառութիւններ 3 տարի [illegible] ապահովագրին [illegible] գումարները [illegible] նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ [illegible] վճարման համար [illegible]. վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջ [illegible], ապահովագրեալները 5 առ 100 տոկոսով համեմատ վճարելով. մէկ տարի [illegible] չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, [illegible] ժամանակամիջոցին մէջ [illegible] ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ [illegible] ապահովագրեալները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պարտատոմս ալ ունի, որ աշխարհի մէջ գտնուած պարտատոմսերէն ամէնէն աւելի [illegible]։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Յ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Պոլիս, [illegible] խան
Կարաքէօյ փողոց, Վիեննա խան

[illegible] ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը երբ պէտք ունիս և կը փափաքիս առանց ներքնային խանգարումի [illegible], [illegible] ջուրերն ու գետերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են. և [illegible] գնել։

VILLACABRAS

[illegible] մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն [illegible] գտնուած յատուկ ջուր մըն է և առ ոչինչ կը [illegible]։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ սուր [illegible] ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ [illegible] կը պատճառէ։ Առաւօտ անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ [illegible] վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարման ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կենաց վարող անձինք, երբ ամէն առաւօտ թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ՚ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղագործատուններու մէջ։ 504

ԱՐԵՒԵԼՔԻ
ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ
ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ԿԸ ՏՊՈՒԻՆ
Թուրքերէն, Հայերէն, Ֆրանսերէն եւ Յունարէն
ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՎ
ՀԱՆԴԷՍՆԵՐ, ՏԵՏՐԱԿՆԵՐ, ՄԱՀԱԶԴՆԵՐ, ՀՐԱՒԻՐԱԳԻՐՆԵՐ, ՆԱՄԱԿԱԳԼՈՒԽՆԵՐ,
ԱՅՑԱՔԱՐՏԵՐ, ՔԱՐԹ-ԱՏՐԷՍՆԵՐ ԵՒ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԵՆ

ԱՄԷՆ ՕՐ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ
ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է ՏՊԱՐԱՆԸ
ԴԻՄԵԼԸ ԴԻՒՐԻՆ ԶԻ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՅ

ՅՈՒՆԻՕՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829
Վանտոմի հրապարակ, թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	252	Միլիոն ֆրանք
1900ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	107	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	120	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագին	17	» »

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց գծեցեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով Յունիօնի ապահովագրեալք ԶԵՐԾ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոց կ՚ենթարկուին մինչ այն անձինք որ շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՆՈՐԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ փոքրիկ ընկերութեանց կ՚ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, [illegible] Խան, Օսմ. Պանքայէն դիմացը։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատւոյ վկայական եւ չքնաղ մետալ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բէրա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եռեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար Չարշը պօյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բէրա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ լուի տունը։

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, ազազուն, վատոյժ, հիւանդկոտ տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, թմբլիկ, զուարթ կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ տղայքին ուժեղ, կայտառ և կարմիր զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ՚ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ՚ուժովնար ու կը կայտառանար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ, բայց տղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և չարաճճիլով ու զօրանալով։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարեկան հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար բոլոր սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնաբարթ փողոց Թ. 17
ՍԱՐԿՈՒԻԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 9—26

ՋՂԱՅԻՆ Է՞Ք
ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ

Ամենէն չնչին պատճառով շատ ու դամ ջղային հիւանդութեան կ՚ենթարկուի մարդ և երբ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել տալու, հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը լրջանայ և մինչեւ իսկ ապագայ զաւակներուն կը փոխանցուի, Լուսնոտները, և ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակն ալ շուտով կը բժշկուի, եթէ հիւանդը կանոնաւորապէս գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ. երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կարգ անցնելու և ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքնութիւնը, ջղագրգռութիւնը, կէս գլխու ցաւը, [illegible], [illegible], մռայլութիւնը, [illegible], ցաւկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մարելքը, [illegible], կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարաշնչութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ գործածելով։ Ներքերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՐՈՒՍ
Ամենէն կատարեալը, ամենէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամենէն լաւ պատկերազարդուածը։

Պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, [illegible] ունի [illegible], [illegible] փոքր [illegible] հատորներով, լուրջ կատարեալ և [illegible] նոր հանրագիտակ [illegible]։ Անհամար գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, [illegible] գիտութեանց և հմտութեան ամենէն վերջին [illegible] գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ [illegible] պատկերներ [illegible] (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հայկական շինուածներու, տարազներու և թիթեռներու, [illegible] կենդանիներու և [illegible], սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի սերիերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբաթը շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Ան նուազն 400 սերի պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տարւոյ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է.
{ 190 ֆրանք [illegible] տետրերով կամ սերիներով եւ կամ [illegible] հատոր
{ 235 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ

Վճարումը կ՚ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդաներով) չորս անգամէն, բաժանորդագինը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, որ ժամանակ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրութեան, ստորագրողը [illegible] ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի [illegible] հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՐՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17. Խնդրողին 16 երեսնոց տետր մը՝ իբր նմուշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
թուականը
(20 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ Սէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզ փողոց Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մարբուճճըլար, Զուլալը խան, Թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՐԻՍԹՕՖԼ
ՍԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍՆԵՐ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ
56, Ռիւ տը Պօնտի
Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

ՊԱՀԱՆՋԵԼ
ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԱՐՔԱՆ
Եւ Գրիսթօֆլ անունը ամբողջ գրերով

Կրկին արծաթազօծում բոլոր տարկաներու
Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

Կը վաճառուի Կ. ՊՈԼԻՍ, գլխաւոր վաճառատանց մէջ, ԻԶՄԻՐ՝ Ս. Ժօրժիատէս 47, Ռիւ Ֆրանք. ՍԷԼԱՆԻԿ՝ Բէր Լոմ վաճառատուն. ՊԷՅՐՈՒԹ՝ Մէյէր և Մանասէ.

ԱԲԻՍ ԵՒ ԸՆԿ
ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահթաքալէ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և ամէն սիսթեմ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպական վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ՚արտադրէ [illegible] հոտեղէններ ինչպէս նաեւ թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանքներու դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնումի ընել ուզողներ կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսդի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդւոց վաճառատուններ, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Պ. Լազարովիչ Ջորջ եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.— Պ. Պ. Աարար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կէռոն Արտինի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.— Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԷԼԱՆԻԿ.— Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒՊ.— Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.— Պ. Ռուբէն Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻԴ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՕՏՕՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Թօվմասեան.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Կօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէրթօ	3607	Կօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Կորսօ	895	Հիրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արիոսդօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սպէրօ	1200
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մօնդէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրակօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրունօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիպսօ	1337	Էրակօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Պալէրմօ	1637	Վասգօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնօ	1700	Պօլօ	510	Վօլօ	1239
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլօրատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Թոֆիօ շոգենաւը, նաւապետ [illegible], ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է

Միխասօ շոգենաւը, նաւապետ [illegible], ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 21ին։

Ալիֆրօ շոգենաւը, նաւապետ Պինկամ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Յ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Մէյտան խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Գշ.	4/17	Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ.	5/18	Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, հաղորդակցութիւն Աղեքսանդրիայէն Բօր-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ.
Դշ.	5/18	Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի։
Եշ.	6/19	Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։
Եշ.	6/19	Սեվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր.	7/20	Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ.	8/21	Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Կիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բօր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԷԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. [illegible]
[illegible]
516 Թ. [illegible]

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիրջինիան	10500	Ֆլավիա	3500
Արմէնեան	10500	Էճիփշըն	3500
Քէստրիան	10500	Արգօն	3000
Լանքասթրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Դօլօմիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անատոլիան	2500
Չեստոնիան	8000	Ալգէճիրն	2500
Ֆլորինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինծօ	900
Վալօնիան	3700	[illegible]	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	80
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը [illegible] Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրամանագիրը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]
600 [illegible]

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որոնք ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Պալթիա	2945
Ուլթօնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիպրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	2181
Օրանիա	7269	Շէրպուրկ	161

Դիմել առ ԺՈԼԻ և ՍԻԳԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթ խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, [illegible] փողոց 255

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Գլասկոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ռամսէզ	3000	Թէպս	2500
Ամասիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպոր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Պէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կառնակ	1500
Մարիոթիս	2500	Կիւլէթ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 21. Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒԹԵԱՆ